

ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕФОРМИ:

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ ПРО ПРОСУВАННЯ УКРАЇНИ
У ВИКОНАННІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ДОВКІЛЛЯ

СЕРПЕНЬ 2018

Ця публікація була розроблена за сприяння Європейського Союзу в рамках Ініціативи EU4Energy та за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" у рамках Проекту "Збільшення впливу громадянського суспільства у моніторингу та політичному діалозі щодо реформ в енергетиці та суміжних секторах відповідно до імплементації Угоди про Асоціацію". За зміст цієї публікації несуть відповідальність Громадська організація "ДІКСІ ГРУП", а також Громадянська мережа "ОПОРА", Всеукраїнська громадська організація "Енергетична Асоціація України", Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля", Асоціація "Європейсько-Українське енергетичне агентство". Зміст цієї публікації не жодним чином не відображає точку зору Європейського Союзу та/або Міжнародного фонду "Відродження".

До ініціативи EU4Energy належить вся підтримка ЄС, націлена на покращення енергозабезпечення, енергетичної безпеки та взаємозв'язків, а також на просування енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії у країнах Східного партнерства –Азербайджані, Білорусі, Вірменії, Грузії, Республіці Молдова та Україні. ЄС надає цю підтримку шляхом фінансування проектів та програм, що сприяють реформуванню енергетичних ринків та скороченню національної енергетичної залежності та споживання. В більш довгостроковій перспективі, енергозабезпечення стане більш надійним, прозорим та фінансово доступним, скорочуючи таким чином енергетичний дефіцит та зменшуючи вартість рахунків за електроенергію як для громадян, так і для приватного сектору. Додаткова інформація на веб-сторінці: www.EU4Energy.eu

Проект "Збільшення впливу громадянського суспільства у моніторингу та політичному діалозі щодо реформ в енергетиці та суміжних секторах відповідно до імплементації Угоди про Асоціацію" ставить за мету посилення ролі громадянського суспільства в адвокації реформ в енергетиці та пов'язаних секторах.

Ключовими цілями проекту є:

- моніторинг втілення Угоди про Асоціацію в частині енергетики, включаючи відповідні зобов'язання щодо довкілля та питань, пов'язаних з торгівлею;
- посилення спроможності громадських експертів та місцевих діячів відслідковувати фактичну реалізацію реформ;
- сприяння громадському діалогу для належної імплементації Європейських реформ енергетики та довкілля;
- інформування заінтересованих сторін та українського суспільства про значення та потенційні вигоди Європейських реформ в енергетиці та довкіллі для того, щоб дати їм можливість тримати уряд підзвітним за проведення реформ.

Проект фінансується Європейським Союзом в рамках ініціативи EU4Energy та співфінансується Міжнародним фондом "Відродження"

www.enref.org

Короткі висновки

Експерти цільової групи **"Газ"** відзначили рішення уряду, яке дозволило "Нафтогазу" відчужувати основні фонди, що не використовуються для транспортування та зберігання газу, а також прискорення компанією консолідації активів для створення окремої філії із зберігання газу в структурі "Укртрансгазу". Водночас, в інших сферах реформування ринку поступу не зафіксовано.

Експерти Цільової групи **"Електроенергетика та ядерна безпека"** відзначають, що НКРЕКП продовжує активно працювати над вторинним законодавством для запровадження нового ринку електроенергії. Було схвалено низку важливих рішень стосовно скасування регуляторних актів по діючому ринку електричної енергії з липня 2019 року. 24 з 25 обленерго здійснили розділення на розподільчі та енергопостачальні компанії та отримали ліцензії постачальника універсальних послуг.

Цільова група **"Енергоефективність та соціальні питання"** відзначила значне пришвидшення із підготовкою нормативно-правової бази по практично усіх законах з "енергоефективного пакету" і, за умови збереження такого темпу, прогнозує завершення розробки абсолютної більшості документів до завершення року. У той же час, експерти групи продовжують фіксувати проблеми у фінансуванні державних програм, зокрема, "теплих кредитів", а також затягування із реформою системи субсидій.

Експерти Цільової групи **"Довкілля і відновлювані джерела енергії"** зазначають, що Мінприроди готується до практичного втілення в життя Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" - у серпні були оприлюднені методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

Експерти сектора **нафти та нафтопродуктів** звертають увагу, що досі не узгоджено «дорожньої карти з проведення міжнародних нафтогазових аукціонів», про схвалення якої було оголошено 26 липня 2018 року. Не затверджено проект постанови Уряду про вибрану модель мінімальних запасів сирової нафти й нафтопродуктів. Припинено розроблення нової редакції Кодексу України про надра, а також імплементацію вимог Директиви 98/70/ЄС про якість бензину й дизельного палива та Директиви 94/63/ЄС про контроль викидів летких органічних сполук із резервуарів із нафтопродуктами.

У сфері **бізнес-клімату** експерти наголошують на проблемі із завершенням конкурсу на 2 посади в складі НКРЕКП. Через судові позови кандидатів, яких недопустили, конкурс більше трьох місяців заблоковано. На фоні цього, Мінекономрозвитку оприлюднило для обговорення проект постанови, який дозволить зменшити тиск на бізнес через надмірні перевірки

Найбільш вживані скорочення

АЕС – атомна електростанція

ВП – відокремлений підрозділ

ДАЗВ – Державне агентство України з управління зоною відчуження

ДП – державне підприємство

КМУ – Кабінет Міністрів України

МАГАТЕ – Міжнародного агентства з атомної енергії

НАЕК – Національна атомна енергогенеруюча компанія

НАК – Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»

НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

ОЕС – об'єднана енергетична система

ТЕЦ – теплоелектроцентрально

Газ

Під час літніх пленарних канікул у газовій сфері депутати ВРУ зареєстрували лише одну законодавчу ініціативу – проект постанови про необхідність продовжити на тривалий термін дію положення про покладення спеціальних обов'язків (ПСО) для забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу, яким регламентовано ціну для населення та підприємств з виробництва теплової енергії. Водночас, за рішенням уряду, ухваленим наприкінці серпня, тривалість дії цього положення (і, відповідно, незмінність ціни газу для зазначених категорій споживачів) було подовжено іще на один місяць – до жовтня 2018 року.

Крім того, з метою оптимізувати витрати "Нафтогазу", Кабмін дав згоду на відчуження основних фондів компанії, що не використовуються у транспортуванні газу магістральними газопроводами та його зберіганні у підземних сховищах газу (ПСГ). Інших урядових рішень у сфері реформування "Нафтогазу" в серпні 2018 року оприлюднено не було.

Натомість "Нафтогаз", у межах здійснення процесу поділу функцій, прискорює консолідацію активів для створення окремої філії із зберігання природного газу в структурі АТ "Укртрансгаз". Разом з тим, "Нафтогаз" додатково створив два нових дочірніх підприємства для постачання газу виробникам тепла та промисловості.

НКРЕКП затвердила 10-річний план розвитку ГТС України¹, із обсягом фінансування на загальну суму понад 60 млрд грн, та запропонувала спростити зберігання газу в українських ПСГ для іноземних трейдерів. "Укртрансгаз" з 1 серпня перейшов на нові тарифи зберігання газу в ПСГ, що діють також і для режиму "митного складу", та продовжив кампанію із закачування газу до сховищ. Накопичені в газосховищах України на кінець серпня запаси газу перевищили 14,3 млрд кубометрів.

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, на заміну Директиви 2003/55/ЄС (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА) згідно зі ст. 278 УА

Зареєстрований у серпні проект постанови ВРУ (№9027²), внесений за ініціативою народного депутата С. Шахова, передбачає визнати "суттєво завищеними" чинні ціни на газ для побутових споживачів та виробників тепла, та "незадовільними" темпи зростання власного видобутку газу в Україні³. У зв'язку з цим, запропоновано рекомендувати Кабміну унеможливити, у порівнянні з серпнем 2018 року, збільшення ціни на газ для зазначених категорій споживачів, подовживши дію положення про ПСО (постанова КМУ №187⁴) на термін, не менший за три роки, та забезпечити усунення причин заниженого нарощення обсягів видобування. А Міненерговугілля планується зобов'язати щорічно оприлюднювати собівартість (та структуру собівартості) власного видобутку газу всіма суб'єктами господарювання, що належать державі (повністю або частково).

Кабмін знову відклав на місяць вирішення проблеми зміни ціни на газ для населення, ухваливши постанову №699⁵ про продовження дії чинного положення про ПСО до 1 жовтня 2018 року.

Також уряд ухвалив розпорядження (№586-р⁶), спрямоване на підвищення ефективності господарської діяльності "Нафтогазу", за яким погодив рішення компанії звільнитися від основних

---

¹ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7898>

² http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=64522

³ За даними ЗМІ (http://enkor.com.ua/a/news/v_avguste_dobicha_gaza_uvelichilas_na_26/233698), за 8 місяців поточного року в Україні було видобуто на 0,2% менше природного газу, ніж за аналогічний період 2017 року ("Укргазвидобування" збільшило видобуток на 0,6%, а "Укрнафта" знизила його на 9%).

⁴ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF>

⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-22-bereznya-2017-r-187>

⁶ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-pogodzhennya-vidchuzhennya-osnovnih-fondiv-publichnogo-akcionernogo-tovaristva-nacionalna-akcionerna-kompaniya-naftogaz-ukrayini>

фондів, не задіяних у галузях магістрального газопровідного транспорту та підземного зберігання природного газу.

Водночас, ЗМІ підтвердили⁷, що "Нафтогаз" активно докладає зусиль, щоб у подальшому зберегти контроль над управлінням вже відокремленими від материнської компанії сферами транспортування та зберігання газу, завдяки організації відповідних філій під егідою "Укртрансгазу". Як повідомляється, на додачу до наразі наявної у структурі філії "Оператор ГТС України", за окремим дорученням НАКУ⁸, АТ "Укртрансгаз" приписано прискорити процеси: створення та оптимізації філії із зберігання газу; відокремлення функції транспортування, залучивши для цього шляхом відкритого конкурсу консалтингову компанію, що супроводжуватиме проект (причому всі основні умови тендера з вибору такої компанії, який має оголосити "Укртрансгаз", йому рекомендовано узгодити з "Нафтогазом").

Паралельно НАК зареєстрував усередині серпня 2018 року дві дочірніх газопостачальних компанії у формі ТОВ: "Нафтогаз тепло"⁹ (керівник – П. Петченко) і "Нафтогаз трейдинг"¹⁰ (керівник – В. Волинець)¹¹. Обидві призначені виконувати функції трейдерів (перша – для теплопостачальних підприємств, друга – для промислових споживачів) і вже одержали від регулятора ліцензії на провадження діяльності з постачання природного газу (постанова НКРЕКП №962¹²).

Що стосується питання переходу на режим добового балансування ринку газу, що було відтерміноване НКРЕКП до 1 жовтня, у серпні з цього приводу не було повідомлень, окрім як з боку "Укртрансгазу". Компанія повторила свою позицію у вигляді коментаря до заяв голови НКРЕКП О.Кривенко¹³, а також повідомила, що звернулася до регулятора із проханням вжити заходів контролю до 10 операторів газорозподільних мереж через подачу ними некоректної інформації щодо ЕІС-кодів споживачів¹⁴.

Загалом у межах ліцензійної кампанії у газовій сфері за 8 місяців 2018 року регулятор видав 88 дозволів на право постачання природного газу¹⁵. Загальна кількість ліцензіатів у секторі постачання газу на початок вересня 2018 року сягнула 457. Тільки у серпні НКРЕКП прийняла у цій царині 12 постанов (серед яких у т. ч. – постанови про позапланові перевірки облгазів, призначені на прохання "Укртрансгазу"). Однією з постанов (№886¹⁶) комісія затвердила загальний порядок формування, ведення та використання відомостей ліцензійного реєстру, другою (№935¹⁷) – ухвалила графік перевірки ліцензіатів у 4-му кварталі цього року, за яким буде перевірено дотримання ліцензійних умов постачання газу вісьмома суб'єктами господарювання.

Також НКРЕКП прийняла рішення (постанова №837¹⁸) змінити форми надання інформації, передбаченої порядком розподілу коштів, що надходять на спеціальні рахунки для розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки, з метою привести їх у

---

⁷ <https://www.ukranews.com/news/579633-neftegaz-poruchyl-ukrtransgazu-uskoryt-process-sozdanyya-filyala-pokhranenyu-gaza>

⁸ Там само.

⁹ Офіційний сайт – <http://www.naftogazteplo.com.ua>

¹⁰ Офіційний сайт – <http://naftogaztrading.com.ua>

¹¹ <http://reform.energy/news/naftogaz-ukrainy-sozhdal-dochki-dlya-postavki-gaza-teplovikam-i-promyshlennosti-8365>

¹² <http://www.nerc.gov.ua/?id=34213>

¹³ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/08/poziczizya-shhodo-ocznki-dyalnost-ukrtransgazu-golovoyu-nkrekp-oksanoyu-krivenko.html>

¹⁴ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/08/ukrtransgaz-prosynt-nkrekp-zdiisnyty-pozaplanovu-perevirku-10-operatoriv-grm-schodo-dotrymannya-norm-kodeksu-gts.html>

¹⁵ <http://www.nerc.gov.ua/?id=11957>

¹⁶ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=33948>

¹⁷ <http://www.nerc.gov.ua/?id=34179>

¹⁸ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=33860>

відповідність з новою редакцією цього порядку, ухваленою Кабміном цього року (постанова КМУ №144¹⁹).

За даними системи закупівель ProZorro²⁰, на початку поточного місяця "Нафтогаз" виграв сім тендерів "Укртрансгазу" на закупівлю більш як 1,5 млрд кубометрів газу для потреб балансування на загальну суму 12,64 млрд грн (переможцем ще одного тендера – на 216,9 млн кубометрів за 1,779 млрд грн – стала компанія Trafigura Ukraine)²¹.

Разом з тим, у серпні "Нафтогаз" двічі змінював власні пропозиції ціни на газ для промисловості на вересень 2018 року. В оприлюднених спершу²² цінових пропозиціях НАКУ²³, у порівнянні з цінами на серпень 2018 року, ціни було збільшено на 4,6%. Залежно від обсягів закупівлі та умов оплати, ціна газу складала або 10599,6, або 11594,4 грн/тис. кубометрів (з ПДВ).

За остаточними пропозиціями "Нафтогазу"²⁴, у разі укладання договорів з 30 серпня 2018 року, ціни на газ у вересні для промислових та інших споживачів, що не підпадають під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків, у порівнянні з цінами на серпень 2018 року, було збільшено на понад 20%. Як повідомили ЗМІ²⁵, у "Нафтогазі" пояснили, що ціна була скоригована "через внесення суттєвих змін до складових ціни природного газу, зокрема, зростання котирувань на європейських хабах і зниження середньозваженого курсу гривні до долара США та євро".

За скоригованим прейскурантом²⁶, ціну газу як товару (з ПДВ) встановлено з 1 вересня 2018 року на таких рівнях: для місячних потреб у газі обсягом до 50 тис. кубометрів включно, не регульованих місячних потреб та місячних потреб від 50 тис. кубометрів без попередньої оплати – 13338,0 грн за тис. кубометрів; для місячних потреб від 50 тис. кубометрів, за умови попередньої оплати²⁷ – 12249,6 грн за тис. кубометрів (такий само рівень ціни – 10130,4 грн за тис. кубометрів – встановлено для дочірніх підприємств, заснованих "Нафтогазом", 100% статутного капіталу яких належить компанії).

Регламент (ЄС) № 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу, на заміну Регламенту (ЄС) № 1775/2005 (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА) згідно зі ст. 278 УА, питання торгівлі (ст. 269-274 УА)

За ухваленим регулятором планом розвитку газотранспортної системи АТ "Укртрансгаз" на 2018 – 2027 роки (постанова №956²⁸), затверджені обсяги планового фінансування (без ПДВ) складають 60,043 млрд грн, зокрема:

- на 2018 рік – 6,028 млрд грн,
- на 2019-2020 роки – 19,526 млрд грн,
- на 2021-2027 роки – 34,5 млрд грн.

У межах коштів, виділених на 2018 рік, передбачено інвестувати у такі заходи: будівництво інтерконектора "Дроздовичі-Більче-Волиця" (500 млн грн), реконструкцію КС "Яготин" (502,2 млн

---

¹⁹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/144-2018-%D0%BF>

²⁰ <https://zakupki.prom.ua/>

²¹ Зазначимо, що ще 4 аукціони не відбулися, до одного було допущено тільки "Нафтогаз", а ще 3 – через скарги на не допущення від "Укрнафтобуріння" і "ДТЕК трейдинг".

²² <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/7442ED6DE1402C1DC22582EC003F8402?OpenDocument&year=2018&month=08&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

²³ <http://www.naftogaz.com/files/Information/Naftogaz-gas-prices-ne-PSO-September-2018.pdf>

²⁴ <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/7FFA660B47746309C22582F9005753FD?OpenDocument&year=2018&month=08&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

²⁵ <http://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/naftogaz-povysil-tseny-na-gaz-iz-za-kursa-dollaru>

²⁶ [http://www.naftogaz.com/files/Information/Naftogaz-gas-prices-ne-PSO-September\(2\)-2018.pdf](http://www.naftogaz.com/files/Information/Naftogaz-gas-prices-ne-PSO-September(2)-2018.pdf)

²⁷ Оплати протягом календарного місяця, що передує місяцю поставки газу

²⁸ <http://www.nerc.gov.ua/?id=34235>

грн), реконструкцію газовимірювальної станції "Берегово" (близько 111 млн грн), капітальний ремонт магістрального газопроводу "Уренгой-Помари-Ужгород" (близько 40 млн грн) та реконструкцію газорозподільної станції "Угринів" (8,3 млн грн). Водночас, регулятор заборонив АТ "Укртрансгаз" використовувати кошти по 12-ти заходах поданого ним плану до моменту надання НКРЕКП експертних висновків щодо цих заходів, і зобов'язав усі закупівлі за планом здійснювати строго за нормами Закону "Про публічні закупівлі".

Крім того, НКРЕКП оприлюднила для публічного обговорення²⁹ проект схвалених комісією змін до Кодексу газосховищ і Типового договору зберігання (закачування, відбору) газу, спрямованих на вдосконалення регулювання стосунків між оператором ПСГ і замовниками послуг, в частині зберігання газу в режимі "митного складу". Як вважає регулятор, прийняття пропонованих змін забезпечить новим замовникам "прості та необтяжливі умови доступу" до газосховищ та, зокрема, сприятиме усуненню "бар'єрів, що можуть перешкодити такому доступу для нових оптових продавців або постачальників природного газу" (в тому числі – з альтернативних джерел).

Тим часом, "Нафтогаз" опублікував текст³⁰ і провів обговорення³¹ пропозицій із запровадження нової методології розрахунку вартості транспортування газу, як подається у прес-релізі компанії³² – узгодженої з новими європейськими правилами за Регламентом (ЄС) №2017/460. Проект методики розробили фахівці "Укртрансгазу", разом з експертами консалтингової компанії Brattle Group, профілем якої є надання консультацій національним регуляторам енергетики. В обговоренні запропонованих змін³³ взяли участь розробники, представники компаній – членів Американської торговельної палати, а також представники "Нафтогазу" та НКРЕКП (які одержали ці зміни ще 13 липня).

Тим часом, Секретаріат Енергетичного Співтовариства поширив результати дослідження REKK³⁴ щодо симуляції застосування тарифів на транспортування газу на основі базової методики Регламенту (ЄС) №2017/460 – зваженої на дистанцію і потужність (capacity weighted distance, CWD) вартості для кожної точки входу/виходу, які згруповані у кластери. Це дослідження здійснене для Сербії та України та розраховане на допомогу регуляторам і гравцям ринку. У Секретаріаті очікують, що до кінця року Єврокомісія подасть формальну пропозицію з прийняття Регламенту (ЄС) №2017/460 як обов'язкового для країн Енергетичного Співтовариства³⁵.

Як сповістили ЗМІ³⁶, оператор ГТС Румунії – компанія Transgaz – збирається спорудити додатковий газопровід-інтерконнектор, що поєднає газотранспортні системи України та Румунії. Наміри побудувати таке сполучення свідчать, що Румунія шукає альтернативний газогону Болгарія-Румунія-Угорщина-Австрія (BRUA) варіант для експортування газу з її родовищ у Чорному морі. Проект поки що на ранній стадії реалізації, його пропускна потужність не визначена. Проте, Transgaz передбачає виконати техніко-економічне обґрунтування до кінця 2019 року. За даними звіту оператора ГТС Румунії за перше півріччя 2018 року, оприлюдненого 22 серпня, газопровід планується спорудити між населеними пунктами Герешть (північно-східна Румунія), де він буде під'єднаний до румунської газотранспортної системи високого тиску, та Сірет, розташованому на кордоні України, недалеко від Молдови. Очікується, що угоди закупівлі робіт і матеріалів для будівництва

---

²⁹ <http://www.nerc.gov.ua/?id=33969>

³⁰ <http://www.naftogaz.com/files/Information/Metodyka-taryfy-transport-gaz-proekt.pdf>

³¹ <http://www.chamber.ua/uk/Events/Event/10023>

³² <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/AB2354DA4B135E6EC22582E90045621A?OpenDocument&year=2018&month=08&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

³³ <http://www.naftogaz.com/files/Information/DRAFT-letter-to-Regulator-tabl.pdf>

³⁴ https://www.energy-community.org/dam/jcr:77b4babd-724b-4978-b95f-d003ef3f5edd/REKK_Gas_RS_UA.pdf

³⁵ <https://energy-community.org/news/Energy-Community-News/2018/09/05.html>

³⁶ <http://interfaxenergy.com/gasdaily/article/32303/romania-eyes-alternatives-to-brua-for-black-sea-gas>

інтерконнектора буде укладено вже 2021 року, а введення його в дію, за сприятливих умов, може відбутися 2025 року.

Директива 2004/67/ЄС про заходи захисту безпеки постачання природного газу (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА), дія "Механізму раннього попередження" (Додаток XXVI УА), дії у надзвичайних обставинах (ст. 275-276, 309, 314 УА)

Як свідчать оперативні дані оператора ГТС³⁷, у межах кампанії закачування газу до ПСГ "Укртрансгаз" по завершенні опалювального сезону суттєво наростив запаси газу – на 6,86 млрд кубометрів (з 7,44 до 14,3 млрд кубометрів³⁸). Дотримання наявних останні 4 місяці темпів закачування (у середньому – понад 1,5 млрд кубометрів/місяць) може забезпечити на 1 листопада 2018 року навіть перевищення обсягу в 17 млрд кубометрів, очікуваного урядом.

31 серпня "Укртрансгаз" перейшов на нові принципи оплати замовленої потужності під час тарифікації послуг підземних сховищ газу³⁹, що їх визначає нова методика розрахунку, затверджена постановою НКРЕКП №480 від 19 червня 2018 року. Нові тарифи ґрунтуються на платі за потужність закачування, відбору та робочий обсяг зберігання газу, тоді як попередні передбачали плату за фактичний обсяг закачування, відбору та зберігання. Як уже повідомлялося раніше, тариф на закачування газу (без ПДВ) тепер складає 64,4 грн/тис. кубометрів/добу, зберігання – 0,172 грн/тис. кубометрів/добу, відбір – 67,1 грн/тис. кубометрів/добу. Ці тарифи застосовуються також і для послуги "митний склад".

Разом з тим, оперативні дані "Укртрансгазу" свідчать також⁴⁰, що за 8 місяців поточного року обсяг транзиту газу ГТС України, у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року, скоротився на 6% (2,25 млрд кубометрів) і склав лише 58,2 млрд кубометрів.

Питання українського транзиту стало одним із предметів двосторонніх перемовин, що відбулися 18 серпня між канцлером ФРН А. Меркель та президентом Росії В. Путіним. З одного боку, перед їх початком А. Меркель підкреслила, що позиція Німеччини полягає у збереженні ролі України як транзитера у постачанні російського газу до Європи, а під час перемовин В. Путін запевнив, що транзит газу через Україну може тривати і після побудови "Північного потоку-2", якщо він "відповідатиме економічним вимогам"⁴¹. З другого боку, як повідомив прес-секретар президента РФ Д. Песков, у ході обговорення сторони дійшли згоди, що проект "Північний потік-2" треба захистити від нападок з боку третіх країн⁴².

Тим часом, за даними ЗМІ⁴³, США планують ввести санкції проти компаній, що беруть участь у будівництві газопроводу, або ж фірм, що його фінансують. Відповідний законопроект уже розроблено⁴⁴. Передбачені санкції можуть бути введені уже протягом декількох тижнів, і вони можуть завадити завершенню побудови "Північного потоку-2".

---

³⁷ <http://utg.ua/live>

³⁸ Станом на 25.08.2018 р.

³⁹ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/08/ukrtransgaz-perehodit-na-novi-taryfy-zberigannia-gazu-v-psg.html>

⁴⁰ <http://utg.ua/live>

⁴¹ <http://news.liga.net/politics/news/putin-zayavil-chto-tranzit-gaza-cherez-ukrainu-budet-prodoljatsya>

⁴² <https://tass.ru/ekonomika/5469256>

⁴³ https://www.wsj.com/articles/u-s-opposition-to-pipeline-hangs-over-meeting-between-putin-and-merkel-1534582801?mod=hp_lead_pos6

⁴⁴ <https://www.kommersant.ru/doc/3708228>

Газ

Водночас, навіть попри те, що Данія досі так і не дала дозволу на його будівництво, реалізація проекту газогону "Північний потік-2" набирає обертів⁴⁵. Найближчим часом розпочнеться укладання підводної частини газопроводу – з території Фінляндії⁴⁶ (загальновідомо, що наразі оператор проекту, компанія Nord Stream 2 AG, має повні комплекти дозволів на будівництво планованого газопроводу в Німеччині, Фінляндії та Швеції). Судно-трубоукладач Solitaire прокладе частину газопроводу в фінській виключній економічній зоні, а потім пізніше – у водах Росії. За даними сайту Marine Traffic, Solitaire вже прибув до порту м. Гельсінкі.

У парламенті Швеції не підтримують цього проекту "Газпрому". Стало відомо⁴⁷, що представники всіх шведських парламентських партій виступають проти будівництва "Північного потоку-2". Член Поміркованої коаліційної партії К. Інстром відкидає проект як погану пропозицію, з точки зору енергетичної політики і довкілля. Адже Швеція так само, як і інші країни ЄС, прагне збільшити частку виробництва енергії з відновлюваних джерел, тоді як "залежність від газу" веде в протилежному напрямі. Представник Християнсько-демократичної партії і член Європарламенту Л. Адактуссон зазначає, що "Росія не дотримується міжнародного права" і треба "знайти інші способи забезпечення виробництва електроенергії, а не залежати від Росії". Представник Лівіої партії у шведському парламенті і член Парламентської Ради ЄС Й. Холм упевнений, що проросійський проект може бути припинений, але для цього слід прийняти нові закони.

До речі, Росія програла ЄС процедуру провадження у Світовій організації торгівлі (СОТ) про застосування Третього енергопакета⁴⁸ за основними пунктами претензій⁴⁹. Зокрема, як вирішили арбітри СОТ⁵⁰, одне з ключових положень Третього енергопакета про неможливість добувачам/продавцям газу володіти одночасно магістральними газопроводами (тобто, європейський принцип відокремлення видів діяльності) має застосовуватися до російських газопроводів у Європі.

---

⁴⁵ Компанія Nord Stream 2 AG спробувала "обійти" необхідність мати такий дозвіл шляхом подання до Енергетичної агенції Данії заявки на інший маршрут "Північного потоку-2" – у виключній економічній зоні на північний захід від о. Борнхольм (<https://www.nord-stream2.com/ru/dlia-pressy/novosti-i-meropriiatiia/podacha-zaiavki-i-otcheta-ob-ovos-na-alternativnyi-marshrut-v-danii-104/>). Цей альтернативний маршрут не проходить через територіальні води Данії.

⁴⁶ <https://www.vedomosti.ru/business/articles/2018/09/03/779813-gazprom>

⁴⁷ <https://www.vedomosti.ru/politics/news/2018/09/06/780094-shvetsii-k-severnomu-potoku-2>

⁴⁸ Йдеться про провадження, розпочате РФ у СОТ 2014 року.

⁴⁹ <https://www.dw.com/ru/%D0%B2%D1%82%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D1%8F%D0%BB%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%83-%D0%B5%D1%81-%D0%B2-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B5-%D1%81-%D1%80%D1%84-%D0%BE-%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%8C%D0%B5%D0%BC-%D1%8D%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%BC-%D0%BF%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B5/a-45042335>

⁵⁰ https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds476_e.htm#bkmk476r

Електроенергетика та ядерна безпека

У рамках етапу підготовки до конкурентного ринку електроенергії НКРЕКП схвалила низку важливих рішень стосовно скасування регуляторних актів по діючому ринку електричної енергії з липня 2019 року. 24 з 25 обленерго станом на 1 серпня здійснили розділення на розподільчі та енергопостачальні компанії та отримали ліцензії постачальника універсальних послуг.

3 серпня на урядовій нараді Міністерство енергетики та вугільної промисловості представило Уряду план стабілізації ситуації у вугільній галузі, який визначає першочергові дії щодо виведення вугледобувної галузі із кризи.

Директива 2009/72/ЄС від 13 липня 2009 року щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЄС (Ст.269, Глава 11, Розділ IV Угоди про Асоціацію Україна-ЄС)

Станом на 1 серпня 24 з 25 обленерго (без урахування Крименерго та Севастопільенерго) звітували НКРЕКП про здійснення заходів з відокремлення операторами системи розподілу електропостачальників. Заходи здійснені відповідно до вимог п. 13 Розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії». ⁵¹ Ці компанії отримали ліцензії з постачання електричної енергії споживачу, та 2 роки будуть виконувати функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території. Не здійснило розділення ПАТ «Черкасиобленерго».

23 серпня НКРЕКП провела засідання, присвячене впровадженню нового ринку електричної енергії. 52 На засіданні були прийняті рішення стосовно НПА для роботи нового ринку та визнано такими, що втрачають чинність з початком роботи нового ринку низки постанов НКРЕКП, що регламентують діяльність з оптового постачання та передачі електричної енергії, постанови про купівлю електричної енергії виробниками, про формування тарифів, методик розрахунку оптової ринкової ціни електричної енергії тощо - № 894 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України, Національної комісії регулювання електроенергетики України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»⁵³

Для запровадження нового ринку електричної енергії була прийнята постанова № 893 «Про затвердження Методики визначення доступної пропускної спроможності міждержавних перетинів (міждержавних електричних мереж України)»⁵⁴, та ухвалені проекти наступних постанов: «Про затвердження Порядку врегулювання спорів, які виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг»⁵⁵, «Про затвердження Порядку формування тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління»⁵⁶, «Про затвердження Порядку повернення замовнику оператором системи передачі, операторами систем розподілу коштів, залучених як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання (за умови включення таких активів до регуляторної бази активів)»⁵⁷, «Про затвердження Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії»⁵⁸.

---

⁵¹ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7842>

⁵² <http://www.nerc.gov.ua/?news=7865>

⁵³ <http://www.nerc.gov.ua/?id=34017>

⁵⁴ <http://www.nerc.gov.ua/?id=34002>

⁵⁵ http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2018/pr_255/pr_255-2018_280-2017.pdf

⁵⁶ http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2018/pr_258/pr_258-2018.pdf

⁵⁷ http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2018/pr_257/pr_257-2018.pdf

⁵⁸ http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2018/pr_259/pr_259-2018.pdf

Електроенергетика та ядерна безпека

Регламент 714/2009/ЕС від 13 липня 2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електричною енергією та скасовує Регламент 1228/2003 (Ст.271, Глава 11, Розділ IV, Угоди про асоціацію Україна- ЄС)

НЕК «Укренерго» 23 серпня провело відкриті обговорення умов та ціни постачання електроенергії під час надання аварійної допомоги між системними операторами суміжних країн у новому ринку електроенергії. У новій моделі ринку НЕК «Укренерго», як Розпорядник системи розрахунків, буде укладати такі договори замість ДП «Енергоринок» за тарифами, що встановлює НКРЕКП.⁵⁹

Директива 2009/72/ЕС від 13 липня 2009 року щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЕС Стаття 273, Глава 11, Розділ IV, Угоди про асоціацію Україна- ЄС)

Інвестиційна складова в тарифах

1 серпня в НКРЕКП було проведено відкрите обговорення зауважень та пропозицій, до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23 лютого 2017 року № 224» Постанова стосується змін до Порядку затвердження, коригування та вилучення інвестиційної складової в тарифі на електричну енергію. Зауваження надавалися «ДТЕК Дніпроенерго» і стосувалися, технічних питань організації та завершення інвестпрограм. Зауваження були відхилені Регулятором за погодженням зі сторонами.⁶⁰

НЕК «Укренерго» 10 серпня провело громадське обговорення тарифів на передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, включно з платою за централізоване диспетчерське управління ОЕС та інвестиційної програми на 2019 рік. Запропоновано збільшити тариф до 17,034 коп. У новому ринку НКЕ «Укренерго», як ОСП, має здійснювати купівлю-продаж електричної енергії для компенсації технологічних витрат електроенергії, яка потрібна для її передачі електричними мережами, а також закуповувати допоміжні послуги. Ці фактори та необхідність модернізації мереж і спричинило зростання тарифу⁶¹

Розгляд скарг між учасниками ринку та споживачами та контроль за діяльністю ліцензіатів

НКРЕКП видала роз'яснення щодо порядку розгляду скарг споживачів стосовно послуг з приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу та оператора системи передачі.⁶² Скарги споживачів розглядаються відповідно до Закону України "Про звернення громадян", а у разі виникнення спорів, між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, їх розгляд здійснюється у порядку, передбаченому розділом XIII Кодексу систем розподілу (Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 310⁶³).

Для встановлення фактичних обставин справи та врегулювання спорів Регулятор має право вимагати від учасників спорів необхідні документи, пояснення та іншу інформацію. Також Регулятор може проводити попередні слухання із залученням заінтересованих осіб та у разі потреби, проводити позапланові перевірки. Порядок проведення попередніх слухань визначається Регулятором. Рішення, прийняте НКРЕКП у ході досудового розгляду спору, є обов'язковим до виконання учасниками спору і може бути оскаржене в суді.

⁵⁹ <https://ua.energy/osnovni-podiyi/ukrenergo-obgovorylo-tsinu-elektroenergiji-pry-nadanni-avarijnoyi-vzayemodopomogy/>

⁶⁰ http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Proekty/2018/pr_149/protokol_vidkr-obgovorennia_pr_149-2018.pdf

⁶¹ <https://ua.energy/media/pres-tsentr/pres-relyzy/v-ukrenergo-obgovoryly-proekty-taryfu-ta-investytsijnyi-programy-kompaniyi-na-2019-rik/>

⁶² <http://www.nerc.gov.ua/?news=7789>

⁶³ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=31842>

Електроенергетика та ядерна безпека

---

12 серпня набрав чинності «Порядок контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затверджений Постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 428 64. У сфері електроенергетики дія цього Порядку поширюється на наступних ліцензіатів: - з діяльності виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії споживачу; з оптового постачання електричної енергії; діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця; діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності); діяльності зі здійснення функцій оператора ринку.

Зміни до структури тарифів

7 серпня НКРЕКП схвалило проекти рішень щодо перегляду структур та рівнів тарифів на виробництво, передачу, розподіл та постачання електричної енергії у зв'язку із збільшенням заробітної плати працівникам. Передбачається, що ріст заробітної плати для працівників електроенергетичної галузі може скласти 10,3%.⁶⁵ По результатам обговорення було оприлюднено низку проектів постанов, наприклад, про внесення змін до деяких постанов НКРЕКП щодо перегляду тарифів на відпуск електричної та/або виробництво теплової енергії для ТЕЦ у частині підвищення фонду оплати праці⁶⁶, щодо змін до постанови НКРЕКП від 28.12. 2017 № 1512 (перегляд тарифу на передачу електричної енергії ДП "НЕК "УКРЕНЕРГО" на 2018 рік в частині підвищення фонду оплати праці)⁶⁷, щодо перегляду тарифів на розподіл електричної енергії та тарифів на постачання електричної енергії для низки підприємств у частині підвищення фонду оплати праці.⁶⁸ Також оприлюднено постанови зі збільшення частини фонду оплати праці для НАЕК «Енергоатом» та ПРАТ «Укргідроенерго».

Регулювання будівництва та експлуатації прямої лінії, плата за приєднання

23.08.2018 відбулося відкрите обговорення зауважень та пропозицій, наданих до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку погодження будівництва та експлуатації прямої лінії».⁶⁹ Порядок забезпечить можливість застосування альтернативного способу постачання електричної енергії по прямій лінії безпосередньо від виробника до споживача за умови економічної доцільності такого приєднання або у разі відсутності можливості приєднання до електричних мереж системи розподілу.

30 серпня оприлюднено проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку повернення замовнику оператором системи передачі, операторами систем розподілу коштів, залучених як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання (за умови включення таких активів до регуляторної бази активів)».

«Відповідно до пункту 16 статті 21 розділу III Закону України «Про ринок електричної енергії»², кошти, отримані оператором системи передачі, операторами систем розподілу як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, підлягають поверненню замовнику за умови, що такі активи після переходу відповідного оператора системи передачі, оператора системи розподілу до стимулюючого регулювання віднесено відповідним оператором системи передачі, оператором системи розподілу до регуляторної бази

---

⁶⁴ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=32814>

⁶⁵ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7805>

⁶⁶ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7816>

⁶⁷ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7818>

⁶⁸ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7817>

⁶⁹ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7868>

Електроенергетика та ядерна безпека

активів. Повернення оператором системи передачі, операторами систем розподілу коштів, залучених як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, здійснюється у порядку, визначеному НКРЕКП»⁷⁰.

Зміни до ліцензійних умов

31 серпня НКРЕП оприлюднено проекти постанов про зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі та розподілу електричної енергії^{71,72} Необхідність змін до ліцензійних умов викликана тим, що не всі ліцензіати можуть бути власниками провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії і право власності на таке майно може належати державі або територіальній громаді. Також пропонується закріпити за ліцензіатом обов'язок щодо ремонтів основних фондів у повному обсязі, як це передбачається структурою тарифу (обсягами фінансування) і відповідає Кодексу системи розподілу.

Зміни до Ліцензійних умов з передачі електричної енергії спрямовані на те, щоб оператор системи передачі отримав таку ліцензію до початку роботи нового ринку електричної енергії. Це надасть йому змогу завчасно укласти договори, які є обов'язковими для здійснення діяльності на новому ринку електричної енергії.

Ст.339, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна- ЄС, Ринки вугілля

За інформацією Міністерства енергетики та вугільної промисловості, вугледобувні підприємства України в січні-липні 2018 року скоротили видобуток рядового вугілля на 9,1% (на 1,906 млн т) в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року - до 19,142 млн т. Згідно з повідомленням, видобуток коксівного вугілля скоротився на 10,4% - до 3,621 млн тонн, енергетичного - на 8,7%, до 15,52 млн т⁷³.

3 серпня на урядовій нараді за участі керівництва Міністерства енергетики та вугільної промисловості та Міністерства фінансів Міненерговугілля представило Уряду план стабілізації ситуації у вугільній галузі. План визначає першочергові дії щодо виведення вугледобувної галузі з кризи та відповідає стратегічним цілям щодо зменшення імпорту та зміцнення власної енергонезалежності країни. Водночас для реалізації окреслених завдань щодо збільшення видобування та забезпечення ритмічної роботи галузі потрібні інвестиції у вугільну галузь. Міненерговугілля за дорученням Уряду напрацьовує реальні фінансові пропозиції для стабілізації ситуації у вугільній галузі⁷⁴.

17 серпня Президент Петро Порошенко підписав Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік», прийнятий Парламентом 13 липня 2018 року. Закон передбачає в Державному бюджеті України на 2018 рік спрямувати бюджетні призначення за спеціальним фондом, встановлені Міністерству енергетики та вугільної промисловості України за бюджетною програмою «Підтримка впровадження ринку електричної енергії» загальним обсягом 1,4 млрд гривень на державну підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції, шляхом зміни найменування зазначеної бюджетної програми на «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції». Реалізація Закону зменшить соціальну напругу серед шахтарів, оскільки кошти цієї бюджетної

---

⁷⁰ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7888>

⁷¹ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7893>

⁷² <http://www.nerc.gov.ua/?news=7894>

⁷³ <https://www.epravda.com.ua/news/2018/08/21/639816/>

⁷⁴ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245292146&cat_id=35109

Електроенергетика та ядерна безпека

програми будуть направлені в тому числі на погашення заборгованості з оплати праці зазначеній категорії осіб⁷⁵.

30 серпня у Міненерговугілля під головуванням генерального директора Директорату викопних видів палива Максима Федотова проведено робочу зустріч з представниками Європейської Комісії. Під час зустрічі обговорили питання реконверсії вугільних регіонів та впровадження проектів, які дадуть можливість врегулювати соціально-економічні проблеми шахтарських міст. Запаси вугілля шахт з часом вичерпуються, тому важливо планувати нові інвестиційні проекти та вивчати можливості використання наявної бази для їх реалізації. Міненерговугілля, за словами Максима Федотова, дотримується Плану пріоритетних дій Уряду та Плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України до 2035 року. «Йдеться не про негайне закриття шахт, а про перспективний розвиток регіону, стратегічне бачення. Ми маємо вже зараз думати, що з тими шахтами надалі робити», - наголосив Максим Федотов. За підсумками зустрічі домовилися розпочати роботу в регіонах з керівниками місцевої влади з метою створення платформи для планування майбутнього процесу реконверсії та розроблення відповідної дорожньої карти⁷⁶.

Ст.342, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна - ЄС , Співпраця в атомній сфері, Директива № 96/29/Євратом, Директива Ради № 2006/117/Євратом, Директива Ради № 2003/122/Євратом

Станом на 1 серпня 2018 року представники місії ОБСЄ продовжують моніторити рівень безпеки на ХАЕС. 31 липня цього року представники спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні зустрілися із керівництвом та фахівцями Хмельницької АЕС відповідальними за забезпечення ядерної, радіаційної безпеки та фізичного захисту атомної станції. Під час зустрічі учасники місії ОБСЄ, що розташована в м.Чернівці, обговорили питання безпеки на ядерному об'єкті⁷⁷.

На засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що проводилося у формі відкритого слухання 07 серпня 2018 року, схвалено проект постанови «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1487» щодо перегляду тарифів на відпуск електричної енергії, виробленої гідроелектростанціями ДП «НАЕК «Енергоатом», на 2018 рік у частині підвищення фонду оплати праці та схвалено проект постанови «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1488» щодо перегляду тарифів на відпуск електричної енергії та виробництво теплової енергії, вироблених на атомних електростанціях ДП «НАЕК «Енергоатом», у частині підвищення фонду оплати праці. На виконання вимог Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою від 30.06.2017 № 866, НКРЕКП повідомляє щодо проведення відкритого обговорення проекту вищезгаданої постанови НКРЕКП про внесення змін до постанови НКРЕКП, яке триватиме до 04 вересня 2018 року^{78,79}.

7 серпня прес-служба Енергоатома повідомила про впровадження на енергоблоці №4 Рівненської АЕС «постфукусімських» заходів. Одним із таких заходів є зниження концентрації водню в герметичній оболонці (ГО) для запроектованих аварій, а саме встановлення 104-х рекомбінаторів водню. Метою їх реалізації є підвищення рівня безпеки енергоблоків. Пасивні автокатолітичні рекомбінатори водню сприятимуть зниженню його концентрації у захисній гермооболонці реакторної установки та запобіганню накопичення вибухонебезпечного газу, який може надходити

⁷⁵ <https://www.president.gov.ua/news/prezident-pidpisav-zakon-spryamovaniy-na-pogashennya-zaborgo-48970>

⁷⁶ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245297745&cat_id=35109

⁷⁷ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54094-predstavniki_ms_obs_prodivyuyut_montoriti_rven_bezpeki_na_hmelnitckyi_aes/

⁷⁸ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?news=7822>

⁷⁹ <http://www.nerc.gov.ua/index.php?news=7823>

Електроенергетика та ядерна безпека

в разі важкої аварії на реакторній установці⁸⁰. Реалізація аналогічних заходів була завершена 6 серпня на енергоблоці №5 Запорізької АЕС⁸¹.

9 серпня Рівненська АЕС заявила про готовність виконувати вимогу НКРЕКП щодо публікації інформації про вплив на навколишнє середовище за попередній рік. Така вимога НКРЕКП зумовлена новим законом «Про ринок електричної енергії», який почне діяти з липня 2019 року та згідно з яким електроенергетичні об'єкти різних генерацій повинні оприлюднювати на своєму веб-сайті інформацію, а саме: про частку кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії та про вплив на навколишнє природне середовище, що спричинений виробництвом електроенергії⁸².

9 серпня у Києві відбулося засідання Балансової комісії Енергоатома. Відповідно до висновків комісії, за підсумками першого півріччя 2018 року відокремлені підрозділи НАЕК «Енергоатом» повністю виконали планові завдання з виробництва і відпуску електроенергії. За рахунок понадпланового виробництва та зниження витрат електроенергії на власні потреби за I півріччя 2018 року Компанією додатково отримано 382,6 млн грн товарної продукції. На засіданні було обговорено здобутки та проблемні питання функціонування компанії та, за підсумками засідання Балансової комісії, робота усіх відокремлених підрозділів Енергоатома у першому півріччі 2018 року визнана задовільною⁸³.

14-15 серпня на Рівненській АЕС відбулось обговорення використання ядерного палива ТВЗ-WR на енергоблоці №3 та інших питань потенційної співпраці з компанією Westinghouse Electric Sweden AB (Швеція). У ході обговорень учасники зустрічі окреслили основні етапи переходу енергоблока №3 РАЕС на ТВЗ-WR. Окрему увагу було приділено питанням можливої співпраці з Westinghouse щодо конструкції палива для реакторів ВВЕР-440. Обговорювались питання модернізації системи внутрішньореакторного контролю (СВРК) для забезпечення контролю активної зони з ТВЗ-WR, а також будівництва додаткової комірки дизель-генераторної електростанції на енергоблоці №4 РАЕС⁸⁴.

17 серпня на майданчику ВП «Атомремонтсервіс» відбулося чергове 73 засідання Ради головних інженерів АЕС (ГІС) НАЕК «Енергоатом» під головуванням першого віце-президента - технічного директора Компанії Олександра Шавлакова. В ході Ради ГІС фахівці АЕС проаналізували порушення у роботі АЕС за квартал, що минув, результати їх розслідування, а також обговорили питання виконання корпоративної Програми переоснащення ремонтно-заводського комплексу. За підсумками засідання Рада ГІС визначила пріоритетні завдання відокремлених підрозділів Енергоатома на наступний квартал⁸⁵.

На Южно-Українському енергокомплексі 16 серпня проаналізували виконання Колективного договору в першому півріччі 2018 року. Оцінку реалізації взаємних зобов'язань адміністрації та трудового колективу, що містяться в Колективному договорі компанії НАЕК «Енергоатом», дали на розширеному засіданні адміністрації та профспілкового активу цехів і підрозділів ВП ЮУАЕС. Особливу увагу в доповідях та виступах учасників зустрічі було приділено забезпеченню стабільної роботи галузі та соціальних гарантій атомників. Серед найактуальніших тем – боротьба за справедливий тариф на «атомний» кіловат, підняття рівня оплати праці, будівництво житла,

---

⁸⁰ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54111-na_energoblots_rvnensko_aes_vprovadiuyutsya_postfukusmsk_zahodi/

⁸¹ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54115-na_energoblots_zaporzko_aes_realzovano_ryad_zahodv_z_pdvishchennya_bezpeki/

⁸² http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54127-rvnenska_aes_gotova_do_ekologichnih_novovveden/

⁸³ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54136-balansova_komsya_energoatoma_viznala_zadovlnoyu_robotu_vdokremlenih_pdrozdlv_kompan/

⁸⁴ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54380-na_raes_obgovorili_pitannya_vikoristannya_paliva_westinghouse/

⁸⁵ http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54383-rada_golovnih_njeneriv_aes_ukrani_okreslila_proritetn_napryamki_tehnchno_poltiki/

Електроенергетика та ядерна безпека

залучення та закріплення молодих кадрів на АЕС. Щодо загальних підсумків виконання Колективного договору в першому півріччі 2018 року, колектив Южно-Українського енергокомплексу зі своїм основним завданням з виробітку електричної енергії за дотримання умов безпечної експлуатації впорався⁸⁶.

22 серпня прес-служба Енергоатома повідомила, що на Запорізькій АЕС почали виконувати заходи, необхідні для проведення міжнародної місії OSART. Приймати команду міжнародних експертів станція буде в травні 2020 року. Представники міжнародного агентства перевіряють, як виконуються норми та вимоги МАГАТЕ і оціняють стан безпеки атомної електростанції. Перевірка пройде за 12 напрямками діяльності, важливими для безпеки АЕС. По кожному з них створені робочі групи. До підготовки підключаються дирекція ДП «НАЕК «Енергоатом» та ВП «Науково - технічний центр», який здійснює науково - технічну підтримку ядерної галузі. Експерти перевіряють стан обладнання та документації, які повинні повністю відповідати міжнародним стандартам⁸⁷.

29 серпня на Рівненській АЕС проведено технічний візит та інспекцію МАГАТЕ, яке здійснює контроль застосування гарантій щодо ядерного матеріалу в рамках Угоди між Україною та МАГАТЕ. Інспекцію проведено у встановлені терміни та в повному обсязі, інспекторами МАГАТЕ підтверджено, що ціль інспекцій була досягнута⁸⁸.

Ст.342, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна- ЄС, Співпраця в атомній сфері Співробітництво спрямовується на вирішення проблем, що виникли внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

14 серпня під час технічної наради у Відні експерти МАГАТЕ, ДАЗВ та Державної корпорації «УкрДО «Радон» обговорили конструктивні підходи до будівництва сховища для проміжного зберігання осклованих високоактивних радіоактивних відходів, що повертатимуться з Російської Федерації. Раніше Україна відправляла відпрацьоване ядерне паливо своїх АЕС на проміжне зберігання та переробку до Російської Федерації. Зараз, згідно укладених раніше угод, ми маємо прийняти на зберігання отримані в результаті переробки оскловані високоактивні радіоактивні відходи. Українською стороною було представлено на розгляд фахівців, концептуальні підходи до проектування сховища осклованих високоактивних радіоактивних відходів на комплексі «Вектор». За результатами наради експерти МАГАТЕ підготують свої рекомендації для України щодо концепції сховища осклованих високоактивних радіоактивних відходів⁸⁹.

16 серпня ДАЗВ, Державне підприємство «НАЕК «Енергоатом» та Київська обласна державна адміністрація підписали договір про фінансування об'єктів соціального призначення під час будівництва ЦСВЯП для українських АЕС. Відповідно до умов договору, 10% кошторисної вартості сховища має бути спрямовано на будівництво та ремонт соціально важливих об'єктів у Поліському та Іванківському районах і місті Славутич. Покращення інфраструктури міст навколо зони відчуження сприятиме їх відродженню та розвитку. Для агентства важливо забезпечити фахівців, що тут проживають, робочими місцями та гідними умовами проживання, щоб сповільнити відтік населення з цих регіонів⁹⁰.

---

⁸⁶ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54386-na-yujnoukranskomu-energokompleks-pdbili-pdsumki-vikonannya-kolektivnogo-dogovoru/>

⁸⁷ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54404-zaporzka-aes-gotutsya-do-ms-osart/>

⁸⁸ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/54424-na-rvnenskyi-aes-uspshno-vdbulasy-cherгова-nspektcyia-magate/>

⁸⁹ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/ukrajina-ta-magate-shukayut-efektivni-shlyakhi-povodzhennya-z-visokoaktivnimi-vidkhodami.html>

⁹⁰ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/diyalnist-u-zoni-vidchuzhennya-zabezpechue-rozvitok-sotsialnoji-infrastrukturi-prileglikh-regioniv.html>

Енергетична ефективність та соціальні питання

Моніторинг прогресу імплементації вимог з енергоефективності в Україні зафіксував значні успіхи у розробці нормативно-правових актів на виконання існуючого законодавства. Водночас, ситуація із фінансуванням заходів з енергоефективності, особливо реформування поводження із фінансовим ресурсом, що виділяється для захисту найбільш вразливих груп споживачів через субсидії, залишається вкрай важкою і практично не покращується навіть не зважаючи на наближення нового опалювального сезону. Інформаційний запит до відповідальних органів виконавчої влади, направлений цільовою групою, зафіксував результати нормативної роботи на виконання законів з "пакету енергоефективності" станом на завершення серпня. В отриманій відповіді Мінрегіон прозвітувався про розробку істотної кількості проектів актів у більшості напрямків цієї роботи, що є помітним успіхом. У той же час, фактичного впровадження нових правил, як-от запуск Фонду енергоефективності або оптимізація житлово-комунальних субсидій, залишається лише чекати.

Директива 2012/27/ЄС про енергоефективність

За даними Держенергоефективності, після низки заходів в частині врегулювання розбіжностей у позиціях щодо проекту з усіма заінтересованими центральними органами виконавчої влади, проект Закону України «Про енергетичну ефективність» був у черговий раз надісланий до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України у квітні 2018 року на повторне погодження. Профільне агентство зазначає, що наразі проект закону зазнав змін в результаті врахування зауважень заінтересованих органів, але доступу для ознайомлення зі зміненими текстом громадськість наразі не має.

Енергетичні аудити та системи енергетичного менеджменту (Стаття 8)

Згідно з відповіддю Державного агентства з енергозбереження та енергоефективності на відповідний інформаційний запит, відсутність системності в роботі місцевих органів влади в частині підвищення енергоефективності бюджетних установ призводить до втрат теплової енергії до 30%. На виконання прийнятого у 2017 році розпорядження Кабінету Міністрів України № 732 від 26.04.2017 року, яким затверджено план заходів з впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах, органами виконавчої влади були розроблені та затверджені такі положення:

- 1) про функціонування систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах;
- 2) про проведення моніторингу споживання паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами;
- 3) про розподіл та використання коштів для стимулювання впровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах;
- 4) про встановлення лімітів споживання енергоносіїв бюджетними установами.

Вказані документи, відповідно до вищевказаного розпорядження Уряду, були розіслані всім місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування.

Крім опосередкованої роботи із розробки вказаних положень та порядків, Держенергоефективності також звітується про активну безпосередню роботу із регіональними органами влади. Зокрема, були підписані загалом 42 Меморандуми про партнерство між Агентством та місцевими органами влади (21 облдержадміністрація та 21 місто) щодо запровадження систем енергетичного

Енергетична ефективність та соціальні питання

менеджменту в бюджетних установах, а енергомоніторинг запроваджено у 93 містах та 9 регіонах України.

Облік (Стаття 9)

У відповідь на запит щодо надання інформації щодо статусу виконання Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», профільне міністерство зазначає, що частина підзаконних нормативно-правових актів прийнято, а частина перебувають на стадії погодження, зокрема:

прийнято:

✓ **постанова Уряду** від 06.06.2018 № 444 “Про затвердження Порядку інформування оператором зовнішніх мереже власників (співвласників) будівлі про намір встановлення вузла комерційного обліку”;

✓ **постанова Уряду** від 13.06.2018 № 447 “Про затвердження Порядку перерахування виконавцем комунальної послуги оператору зовнішніх інженерних мереж сплачених споживачами комунальних послуг та власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання, внесків за встановлення вузлів комерційного обліку”;

✓ **постанова Уряду** від 26.07.2018 № 603 КМУ “Про затвердження Порядку здійснення моніторингу стану оснащення вузлами комерційного обліку та обміну інформацією між Держенергоефективності та Держпродспоживслужбою щодо порушення вимог законодавства в частині відповідності засобів вимірювальної техніки вузлів комерційного обліку технічним регламентам, строків їх встановлення або заміни”;

✓ **наказ Мінрегіону** від 05.06.2018 № 129 “Про затвердження Методики визначення розміру внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку та їх розподілу між споживачами комунальних послуг та власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання”, зареєстровано у Мін’юсті від 26.06.2018 за № 754/32206.

Також, протягом серпня 2018 року Мінрегіон ухвалив та передав для реєстрації до Міністерства юстиції України ще два необхідних накази:

✓ **наказ Мінрегіону** від 09.08.2018 № 206 “Про затвердження порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку”; та

✓ **наказ Мінрегіону** від 09.08.2018 № 205 “Про затвердження Порядку оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільвачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку”;

Крім того, протягом серпня 2018 року Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства ухвалило та, відповідно до процедури, надало зацікавленим органам виконавчої влади для погодження такі проекти документів:

✓ **постанова Уряду** “Про затвердження Порядку визначення технічної можливості встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії та економічної доцільності встановлення

Енергетична ефективність та соціальні питання

приладів-розподільувачів теплової енергії” листом Мінрегіону від 20.08.2018 № 7/9-8520 направлено до Державної регуляторної служби;

✓ **постанова Уряду** “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409” (Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування) листом Мінрегіону від 08.08.2018 № 7/10-8061 надіслано до Мін’юсту для проведення правової експертизи;

✓ **постанова Уряду** “Про внесення змін до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт” листом Мінрегіону від 08.08.2018 №12/20-9-2000 подано до Кабінету Міністрів України;

✓ **наказ Мінрегіону** “Про затвердження порядку прийняття приладу обліку на абонентський облік” готується до подання на погодження із заінтересованими центральними органами виконавчої влади;

✓ **наказ Мінрегіону** “Про затвердження Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг” (об’єднано з проектом акта про затвердження Методики визначення та розрахунку поправкових коефіцієнтів для розподілу обсягу спожитої теплової енергії між окремими споживачами (у наріжних квартирах (приміщеннях), квартирах (приміщеннях), розмішених та перших і останніх поверхах будівлі тощо) листом Мінрегіону від 30.05.2018 № 7/9-5374 направлено на до погодження до Державної регуляторної служби України. З метою опрацювання отриманих зауважень 07.08.2018 проведено узгоджувальну нараду.

Загалом, можна позитивно оцінити динаміку розробки та ухвалення підзаконної бази на виконання Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”. Зі збереженням набраного темпу цієї роботи, а також за умови відсутності принципових недоліків у якості документів, що розробляються, можна очікувати на звершення цієї роботи до кінця року.

Ринок енергосервісу (Стаття 18)

Відповідно до наданої інформації від Держенергоефективності щодо виконання завдань та заходів розпорядження Уряду «Про Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року» можна констатувати, що принаймні у частині розвитку ринку енергетично-сервісних контрактів заплановані показники загалом досягаються. Про це свідчать дані щодо національної бази потенційних ЕСКО-об’єктів (понад 16 тисяч установ, з яких 3,7 тисяч – об’єкти ЦОВВ)⁹¹. Строк дії енергосервісних договорів, в середньому, становить 5-8 років, а після впровадження запланованих заходів будівлі зможуть економити до 25% теплової енергії.

Крім того, у рамках нового проекту ПРООН «Усунення бар’єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність громадських будівель в малих та середніх містах України шляхом застосування механізму ЕСКО»⁹² розпочато роботу щодо стимулювання застосування механізму енергосервісу у 10 містах України та запровадження механізмів підтримки ЕСКО.

Станом на сьогодні, підписаними є 7 меморандумів про партнерство між Агентством та ЦОВВ щодо запровадження механізму енергосервісу для підвищення енергетичної ефективності будівель державних установ (Міносвіти; Міноборони; Держводагентство; Держпромспоживслужба;

---

⁹¹ http://saee.gov.ua/uk/content/energoserwis_1

⁹² <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/projects/energy-efficiency-in-public-buildings-in-ukraine-.html>

Енергетична ефективність та соціальні питання

Держстат⁹³; Нацкомфінпослуг, ДСНС⁹⁴). На реалізацію положень зазначених меморандумів здійснюються роз'яснювальні заходи щодо особливостей ЕСКО-механізму для ЦОВВ.

У 2017 році, з моменту запуску закупівель енергосервісу через систему PROZORRO (жовтень 2017 р.), було оголошено 180 ЕСКО-тендерів, з яких 45 успішно завершено, та укладено 3 ЕСКО-договори на суму 2,8 млн гривень. За перше півріччя 2018 року вже оголошено 240 ЕСКО-тендерів, з яких 153 успішно завершено, та укладено 144 ЕСКО-договори на суму понад 119 млн гривень. Загалом з моменту запуску закупівель енергосервісу через систему PROZORRO було оголошено 450 ЕСКО тендерів, з яких 198 успішно завершено, та укладено 154 ЕСКО-договори на суму близько 158 млн гривень⁹⁵.

Варто зазначити, що лідерську позицію щодо реалізації ЕСКО-механізму займає Київська область, де пройшло 66 тендерів та підписано 13 ЕСКО-договорів. Для прикладу, у м. Сквирі укладено ще 3 ЕСКО-договори для впровадження енергоефективних заходів у дитячих садочках. Ці проекти дозволять зменшити споживання газу у закладах у середньому на 30% у рік⁹⁶.

Національний фонд енергоефективності, фінансування і технічна підтримка (Стаття 20)

У відповідь на запит Громадянської мережі ОПОРА до Мінрегіону щодо стану розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізації закону «Про Фонд енергетичної ефективності», міністерство повідомило, що з 10 підзаконних актів розроблено 9. Останній акт, а саме проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення розміру економії видатків на фінансування житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання та водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот», наразі розробляється та готується до подання на розгляд Уряду. Однак, враховуючи значну соціальну чутливість та відсутність чіткої позиції Кабінету Міністрів щодо реформування усієї системи надання житлово-комунальних субсидій, поточний статус розробки цього останнього документу може тривати достатньо тривалий час.

На практиці, на сьогодні робота Фонду енергоефективності перебуває лише на стадії підготовки конкурсу на зайняття посад у Наглядній раді. Відповідно до встановленої процедури⁹⁷, цей процес триватиме 65 календарних днів після оголошення про початок відбору, яке, як очікується, Мінрегіон зробить у вересні. Таким чином, у цьому році скористатися продуктами Фонду споживачі, включаючи ОСББ, не матимуть можливості.

Стабільно важкою залишається ситуація із функціонуванням цільової урядової програми, відомої як "теплі кредити". Цей механізм залучення коштів державного бюджету на умовах співфінансування співвласниками багатоквартирних будинків заходів з енергоефективності у житловому фонді був знову повністю призупинено після лише 3 місяців функціонування в обмеженому режимі. Вже традиційно, причиною призупинки став брак фінансування: передбачені кошти у розмірі 400 млн грн, 190 млн грн з яких спрямовано на ОСББ/ЖБК вичерпано. Повторення цієї ситуації спричинило невдоволення серед ОСББ та експертного середовища діями влади, яка, знаючи про

---

⁹³ <http://saee.gov.ua/uk/news/2502>

⁹⁴ <http://saee.gov.ua/uk/news/2496>

⁹⁵ <http://saee.gov.ua/uk/news/2503>

⁹⁶ <http://saee.gov.ua/uk/news/2525>

⁹⁷ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/582-2018-%D0%BF/print>

Енергетична ефективність та соціальні питання

систематичність зупинення програми, не поспішає приймати рішення щодо надання додаткових коштів у рамках програми «теплі кредити». У зв'язку з цим громадськість та представники руху ОСББ у кінці серпня розпочали всеукраїнську акцію «ОСББ за теплі кредити», яка передбачає публічні звернення до урядовців та народних депутатів з проханням забезпечити фінансування програми⁹⁸.

Натомість, задля підтримки ОСББ Держенергоефективності на постійній основі проводить роботу з місцевими органами влади щодо розробки місцевих програм. Профільним Агентством було ініційовано підписання стратегічних документів довгострокової співпраці між Агентством та місцевими органами влади (облдержадміністраціями, облрадами, міськрадами) – Меморандумів про партнерство у сфері енергоефективності житлових будинків. Зазначеними документами сторони підтвердили намір запровадити додатковий (місцевий) механізм зниження виплат за «теплыми» кредитами (за рахунок відшкодування частини суми/відсотків з місцевих бюджетів). На сьогодні Держенергоефективності залучило всіх керівників місцевих органів влади (облдержадміністрацій, облрад, міськрад) до такої співпраці, підписавши 25 чотиристоронніх Меморандумів. На їх виконання у 2018 році запроваджено 345 місцевих програм в усіх регіонах України. На реалізацію таких програм у 2018 році місцевими бюджетами передбачено понад 132 млн. грн., з яких більше 24 млн. грн. вже відшкодовано 26 тис. учасникам таких програм. Крім того, на сьогодні в стадії розробки та прийняття знаходяться близько 40 місцевих програм.

За статистичними даними Агентства щодо результатів Національного дослідження, проведеного за підтримки проектів USAID та IFC серед 127 ОСББ/ЖБК-учасників Програми та 1000 приватних домогосподарств, 100% ОСББ/ЖБК та 94% приватних домогосподарств підтвердили позитивний ефект від участі у Програмі. Зокрема, 70% ОСББ та 65% приватних домогосподарств досягли економії енергоресурсів та зменшили витрати на ЖКП після участі у програмі. Також, 80%-84% опитаних відчували підвищення комфорту житла.

Результати обстеження показали, що для ОСББ/ЖБК-учасника Програми економія тепла може сягати від 10% до 24% в залежності від проведених заходів (а в разі реалізації комплексних проектів – споживання ПЕР скорочується в рази), економія електроенергії сягає 71%. Для приватних домогосподарств енергоефективні заходи дозволяють скоротити споживання газу на 12%-40% за різними заходами. Дослідження економічної ефективності, що було проведено ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», вказує на те, що реалізація Програми має вагомий вплив як на економіку в цілому (через залучення додаткових коштів від населення до підприємств, які займаються виготовленням металопластикових вікон, котлів, матеріалів по утепленню будинків тощо), так і державного і місцевих бюджетів.

Директива 2010/31/ЄС щодо енергетичної ефективності будівель

За інформацією Мінрегіону, на виконання Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» деякі нормативно-правові акти прийнято, але низка інших перебуває на стадії погодження, зокрема:

прийнято:

✓ **постанову Уряду** від 11.04.2018 № 265 «Про затвердження переліку будівель промислового та сільськогосподарського призначення, об'єктів енергетики, транспорту, зв'язку та оборони, складських приміщень. На які не поширюються мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель та які не підлягають сертифікації енергетичної ефективності будівель»;

---

⁹⁸ https://ukr.lb.ua/economics/2018/09/03/406577_krugliy_stil_osbb_teply_kredit.html

Енергетична ефективність та соціальні питання

✓ **постанову Уряду** від 26.07.208 № 602 «Про затвердження Порядку обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади. Атестаційними комісіями в процесі проведення незалежного моніторингу, професійної атестації та ведення баз даних сертифікатів, фахівців та звітів»;

✓ **постанову Уряду** від 26.07.2018 № 206 «Про затвердження Порядку проведення професійної атестації осіб. Які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем»;

✓ **наказ Мінрегіону** від 06.10.2017 № 267 «Про визначення будівель, які часто відвідуються громадянами», зареєстровано Мінюстом від 17.04.2018 за № 1329/31197;

✓ **наказ Мінрегіону** від 21.03.2018 № 62 «Про затвердження Порядку ведення баз даних звітів про результати обстеження інженерних систем, атестованих енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем, енергетичних сертифікатів», зареєстровано в Мінюсті від 17.04.2018 за № 457/31909;

✓ **наказ Мінрегіону** від 11.07.2018.№ 169 «Про затвердження Методики визначення енергетичної ефективності будівель», зареєстровано Мінюстом від 16.07.2018 за № 822/32274;

✓ **наказ Мінрегіону** від 11.07.2018 № 170 «Про затвердження Методики визначення економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель», зареєстровано Мінюстом від 16.07.2018 за № 823/32275;

✓ **наказ Мінрегіону** від 11.07.2018 № 171 «Про затвердження Порядку застосування розрахункових елементів програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель», зареєстровано Мінюстом від 16.07.2018 за № 823/32276;

✓ **наказ Мінрегіону** від 11.07.2018 № 172 «Про затвердження Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності, форми енергетичного сертифіката», зареєстровано Мінюстом від 16.07.2018 за № 823/32277;

✓ **наказ Мінрегіону** від 11.7.218 № 137 «Про затвердження Методики обстеження інженерних систем», зареєстровано Мінюстом від 16.07.2018 за № 823/32278.

проекти:

✓ **постанови Уряду** «Про затвердження Порядку набуття статусу саморегульованої організації у сфері енергетичної ефективності та про затвердження примірного статуту саморегульованої організації у сфері енергетичної ефективності» - *отримано висновок Мінюсту та готується до подання на розгляд Уряду;*

✓ **постанови Уряду** «Про внесення змін до Переліку будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняття в експлуатацію» - *опрацьовуються зауваження, надані від заінтересованих ЦОВВ;*

Саме протягом серпня 2018 року проекти трьох наказів Мінрегіону були фіналізовані та направлені на узгодження із іншими пов'язаними центральними органами виконавчої влади:

✓ **наказу Мінрегіону** «Про затвердження Порядку незалежного моніторингу енергетичних сертифікатів» - *листами від 17.08.2018 № 7/9-8419 та № 7/9-8418 Мінрегіону проект акта направлено на повторне погодження до заінтересованих ЦОВВ;*

✓ **наказу Мінрегіону** «Про затвердження порядку рецензування звітів про обстеження інженерних систем» - *листами Мінрегіону від 17.08.2018 № 7/9-8417, № 7/9-8415 та № 7/9-8413 проект акта надіслано на погодження до заінтересованих ЦОВВ;*

Енергетична ефективність та соціальні питання

✓ **наказу Мінрегіону** «Про затвердження Порядку незалежного моніторингу звітів про результати обстеження інженерних систем» - *листами Мінрегіону від 17.08.2018 № 7/9-8412, № 7/9-8414 та № 7/9-8416 проект акта надіслано на погодження до заінтересованих ЦОБВ.*

Серед іншого, профільне Агентство закликає заклади вищої освіти створювати комісії для професійної атестації енергоаудиторів, які зможуть отримати право проводити сертифікацію енергоефективності будівель та обстеження інженерних систем. Крім того, на сайті Агентства знаходиться перелік 20 закладів вищої освіти, з якими укладено добровільні угоди про співпрацю щодо координації роботи із створення атестаційних комісій^{99,100}.

Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами

Протягом серпня на офіційному сайті Держенергоефективності були оприлюднені для громадського обговорення проекти постанов. Метою прийняття проектів постанов є забезпечити покращення енергетичних та екологічних характеристик електричного і електронного побутового та офісного обладнання, що в результаті дозволить поступово витіснити з ринку найбільш енергоємні товари та товари з найбільшим негативним впливом на екологію. Зокрема оприлюднено такі проекти¹⁰¹:

✓ Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для споживання електроенергії електричним і електронним побутовим та офісним обладнанням у режимах «очікування», «вимкнено» та мережевому режимі «очікування»;

✓ Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для побутових барабанних сушильних машин;

✓ Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для побутових духових шаф, варильних поверхонь та кухонних витяжок;

✓ Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для побутових посудомийних машин;

✓ Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для побутових пральних машин

Серед іншого, за результатами звітування Держенергоефективності до Уряду щодо виконання Національного плану дій з енергоефективності до 2020 року станом на серпень 2018 року стан прийняття технічних регламентів перебуває на завершальному етапі, зокрема, 23 техрегламенти у сфері екодизайну та енергетичного маркування були розроблені і прийняті, а також 10 проектів таких регламентів знаходять на різних етапах внутрішніх бюрократичних погоджень:

✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для пилососів;

✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для споживання електроенергії зовнішніми джерелами живлення в режимі без навантаження та їх середнього коефіцієнта корисної дії в активному режимі;

✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для простих приймачів цифрового телебачення;

---

⁹⁹ <http://saee.gov.ua/uk/content/buildings-certification>

¹⁰⁰ <http://saee.gov.ua/uk/news/2516>

¹⁰¹ <http://saee.gov.ua/uk/activity/rehulyatorna-diyalnist>

Енергетична ефективність та соціальні питання

- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для споживання електроенергії електричним і електронним побутовим та офісним обладнанням у режимах «очікування», «вимкнено» та мережевому режимі «очікування»;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для побутових пральних машин;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для побутових барабанних сушильних машин;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для побутових посудомийних машин;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для телевізорів;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для комп'ютерів та комп'ютерних серверів;
- ✓ Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для побутових духових шаф, варильних поверхонь та кухонних витяжок.

Соціальні питання

З липня 2018 року Мінсоцполітики створило окрему платформу, де кожен громадянин може дізнатися про призначення субсидії та її розмір. Як зазначають розробники, Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій дає змогу ефективно контролювати кошти, виділені з державного бюджету на допомогу найбільш вразливих груп споживачів у сплаті комунальних послуг, підвищити адресність допомоги й покращити ефективність програми житлових субсидій. Для того, щоби дізнатися про згадану інформацію, необхідно ввести дані безпосередньо на сайті <https://subsidiy.ioc.gov.ua>¹⁰².

---

¹⁰² <https://teplo.gov.ua/rozyasnennya-po-subsidiyam/144.html>

Довкілля та відновлювані джерела енергії

Уряд України схвалив розроблений Мінприроди законопроект “Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази”.¹⁰³ Мінприроди, в свою чергу, продовжує роботу над питанням поводження з відходами – у серпні був оприлюднений для обговорення громадськістю проекту Національного плану управління відходами до 2030 року¹⁰⁴. Окрім цього, Мінприроди готується до практичного втілення в життя Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку”- і оприлюднені методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування. У серпні Мінприроди розмістило на офіційній веб-сторінці свої звіти за I та II квартал 2018 року щодо імплементації плану заходів на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у частині довкілля.¹⁰⁵

Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище (кодифікація) (стаття 363 УА)

На виконання Закону України “Про стратегічну екологічну оцінку”, який Верховна Рада України прийнята у березні 2018 року, Мінприроди затвердило та оприлюднило на своїй офіційній сторінці Методичні рекомендації зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.¹⁰⁶

У зв'язку з цим Мінприроди направило офіційні листи до органів місцевого самоврядування, міських рад та обласних державних адміністрацій із роз'ясненнями щодо залучення громадськості під час реалізації процедури стратегічної екологічної оцінки.

Рекомендації розроблені відповідно до положень самого закону і стосуються визначення необхідності здійснення СЕО, етапів проведення СЕО, визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, громадського обговорення та консультацій, транскордонних консультацій, врахування результатів СЕО і прийняття рішення. Окрім цього, до рекомендацій в якості додатків додаються “Аналітичні інструменти СЕО”, “Аналіз поточного стану” та “Аналіз наслідків і альтернатив”.

Директива 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлювальних джерел та якою вносяться зміни до, а в подальшому скасовуються Директиви 2001/77/ЄС та 2003/30/ЄС (Стаття 338 Угоди про асоціацію)

Українські інституції намагаються налагодити ефективну співпрацю як з вітчизняними партнерами, так і ноземними для залучення нового досвіду та інвестицій для реалізації «зелених» проектів в Україні.

Тим часом, продовжуються дискусії навколо законопроектів про впровадження аукціонної системи в галузі відновлюваної енергетики. Що стосується основного законопроекту №8449, то АМКУ планує направити Комітету Верховної Ради з питань ПЕК пропозиції щодо приведення деяких положень зазначеного законопроекту у відповідність із законодавством в сфері державної допомоги України та acquis ЄС, оскільки наразі частина цих положень не відповідає їм.

Цього місяця Офіс Національної інвестиційної ради та Українська вітроенергетична асоціація підписала меморандум про співпрацю¹⁰⁷. Мета партнерства – разом працювати над реформуванням законодавства, що регулює сектор “зеленої” енергетики, обмінюватися інформацією і досвідом,

---

¹⁰³ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-pidtrimav-zakonoproekt-yakij-peredbachaye-postupovu-vidmovu-ukrayini-vid-ozonorujnivnih-rechovin>

¹⁰⁴ <https://menr.gov.ua/projects/136/>

¹⁰⁵ <https://menr.gov.ua/news/32618.html>

¹⁰⁶ <https://menr.gov.ua/news/32674.html>

¹⁰⁷ <https://www.facebook.com/events/2035867956680133/>

Довкілля та відновлювані джерела енергії

налагоджувати партнерства з представниками сектору ВДЕ в інших країнах, щоб залучати нові інвестиції в економіку України.

Окрім того, Держенергоефективності та Міністерство енергетики та промисловості ОАЕ також підписали меморандум про співпрацю¹⁰⁸ у галузі енергоефективності та відновлюваної енергетики. Країни планують реалізовувати спільні проекти в цих галузях і обмінюватися досвідом.

---

¹⁰⁸ <http://saee.gov.ua/uk/news/2530>

Нафта

У серпні 2018 року діяльність органів державної влади з реалізації міжнародних зобов'язань України в нафтовій сфері була фактично зупинена. Свідченням цього є відсутність повідомлень про хід розроблення чи прийняття нових нормативно-правових актів на офіційних сайтах абсолютної більшості відповідальних виконавців. Досі не завершено роботу над «дорожньою картою з проведення міжнародних нафтогазових аукціонів», про схвалення якої було оголошено після засідання Кабінету Міністрів ще 26 липня 2018 року. Не затверджено проект постанови Уряду про вибрану модель мінімальних запасів сирової нафти й нафтопродуктів. Припинено розроблення нової редакції Кодексу України про надра, а також імплементацію вимог Директиви 98/70/ЄС про якість бензину й дизельного палива та Директиви 94/63/ЄС про контроль викидів летких органічних сполук із резервуарів із нафтопродуктами.

Директива 2009/119/ЄС стосовно накладення на держав-членів ЄС зобов'язання щодо підтримки мінімальних запасів сирової нафти та/або нафтопродуктів (ст. 338 Угоди про асоціацію)

Розгляд опрацьованого членами Робочої групи щодо формування стратегічних запасів нафти та нафтопродуктів при Держрезерві законопроекту «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів», який було підготовлено експертами проекту технічної допомоги ЄС «Допомога Україні у процесі впровадження реформ у секторі енергетики відповідно до міжнародних зобов'язань країни», заплановано на першу декаду вересня 2018 року. Відповідно до завдання 129 плану¹⁰⁹ його подання Кабінетові Міністрів (включаючи зміни до законодавчих актів і проекти інших документів, необхідних для запровадження обраної моделі мінімальних запасів) має відбуватися не пізніше 01 жовтня 2018 року (відповідальні – Держрезерв, Мінекономрозвитку, Мінфін, Міненерговугілля). Проте вже зараз можна сказати, що дотриматися встановленого строку з виконанням всіх вимог Регламенту Кабінету Міністрів України¹¹⁰ не вдасться.

Директива 99/32/ЄС¹¹¹ про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄС зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003 та Директивою 2005/33/ЄС

За станом на 05 вересня 2018 року була відсутня інформація щодо стану підготовки проектів:

- Технічного регламенту щодо вимог до авіаційних бензинів та палив для реактивних двигунів, роботу над яким планувалося завершити до 01 січня 2018 року (завдання 32¹¹²), внесеного до плану¹¹³ (пункт 6 додатка 2; кінцевий термін реалізації – грудень 2018 року);
- постанови¹¹⁴, якою мають бути внесені зміни до Технічного регламенту¹¹⁵, щоб привести його до вимог Директив 98/70/ЄС і 2016/802/ЄС (завдання 1702.4 плану заходів¹¹⁶);
- Технічного регламенту щодо вимог до газу нафтового скрапленого, що розробляється міжвідомчою робочою групою, створеною 12 березня 2018 року наказом Міненерговугілля № 159¹¹⁷, і має бути поданим на затвердження до 01 листопада 2018 року.

Програмою робіт з національної стандартизації на 2018 рік¹¹⁸ передбачено до кінця року ухвалити 29 стандартів, необхідних для гармонізації вимог до якості і безпечності вуглеводневого палива в Україні та ЄС. Із них, за станом на 05 вересня 2018 року, для трьох розроблено перші редакції, для одного – остаточну, 14 повернуто на доопрацювання, роботу над 11 стандартами не розпочато¹¹⁹.

---

¹⁰⁹ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/497-2018-%D1%80>

¹¹⁰ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF>

¹¹¹ Директиву 99/32/ЄС (інше позначення – 1999/32/ЄС) кодифіковано 11 травня 2016 року (Директива 2016/802/ЄС).

¹¹² <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=d8571d0b-53a6-4ade-88c1-75579be0cb39>

¹¹³ <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245282918>

¹¹⁴ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/05/6795-10.05.18.pdf>

¹¹⁵ <http://zakon.rada.gov.ua/go/927-2013-n>

¹¹⁶ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

¹¹⁷ http://www.mev.gov.ua/sites/default/files/docfiles/nakaz_no_159_vid_12.03.2018.pdf

¹¹⁸ <http://uas.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/2018-02-20.zip>

¹¹⁹ http://uas.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/Zvit_vikon-cherven-15-06-2018_Rrogram-2018Dod_17mina_1.xls

Директива 94/63/ЄС про контроль викидів летких органічних сполук із резервуарів із нафтопродуктами та при їхньому транспортуванні з нафтобаз до заправних станцій, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003 (Додаток ХХХ, ст. 360-363, 365, 366 УА)

За станом на 05 вересня 2018 року у відкритих джерелах була відсутня інформація про стан виконання завдання 1695 плану¹²⁰, яким Мінприроди до 31 жовтня 2018 року доручено:

- розробити проект технічного регламенту, що встановлює вимоги до зберігання, транспортування та перевантаження палива, відповідного обладнання та сервісних станцій;
- провести інвентаризацію «терміналів для зберігання та завантаження бензину»;
- розробити рекомендації до здійснення контролю роботи автозаправних станцій та «резервуарів для зберігання нафтопродуктів невеликого розміру».

Директива 94/22/ЄС про умови надання й використання дозволів на розвідування, розроблення та виробництво вуглеводнів (Додаток ХХVII, ст. 279, 280, 341 УА)

Раніше повідомлялося¹²¹, що 26 липня 2018 року Уряд схвалив «Дорожню карту з проведення міжнародних нафтогазових аукціонів»¹²². Можна припустити, що нею в Кабінеті Міністрів розуміють оприлюднені Держгеонадрами 09 липня 2018 року проекти постанов Уряду:

- «Про реалізацію пілотного проекту із запровадження порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів»¹²³, поданий до Державної регуляторної служби 17 липня 2018 року¹²⁴ (план роботи Мінприроди¹²⁵; розділ 1, завдання 3, пріоритети Уряду; строк виконання – серпень 2018 року);
- «Про внесення змін до Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування»¹²⁶ (строк виконання перенесено на жовтень¹²⁷ і грудень 2018 року^{128,129}), відхилений Державною регуляторною службою (рішення від 07 травня 2018 року № 202¹³⁰) через недотримання розробниками ключових принципів державної регуляторної політики і повторно поданий 17 липня 2018 року¹³¹;
- «Про затвердження Порядку розпорядження геологічною інформацією, внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 423»¹³², поданий до Державної регуляторної служби 10 липня 2018 року¹³³.

Проте, за станом на 05 вересня 2018 року, зазначені документи були відсутні серед ухвалених Кабінетом Міністрів¹³⁴. При цьому в листі Державної регуляторної служби Мінприроди від 13 серпня 2018 року № 8185/0/20-18¹³⁵ зазначено, що вони були внесені на розгляд Уряду і прийняті без дотримання процедури погодження та всупереч результатам громадського обговорення.

Як і раніше, невідомим залишається стан підготовки Мінприроди проектів постанов Уряду:

---

¹²⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

¹²¹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/volodimir-kistion-uryad-vidkrivaye-shlyah-dlya-prihodu-v-ukrayinu-novitnih-svitovih-tehnologij-gazovidobutku>

¹²² http://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/roadmap_auct-1.pdf

¹²³ http://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BDi_%D0%B0%D1%83%D0%BA%D1%86i%D0%BE%D0%BD%D0%B8-03.07.docx

¹²⁴ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/10136_19-18.pdf

¹²⁵ <https://menr.gov.ua/news/32415.html>

¹²⁶ http://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2018/05/zmpostkmu1117_2017_ok_0.doc

¹²⁷ <https://menr.gov.ua/news/32415.html>

¹²⁸ https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/nakaz_475.pdf

¹²⁹ http://geo.gov.ua/sites/default/files/imce/nakaz_no_557.pdf

¹³⁰ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/4384-vid-07.05.18.pdf>

¹³¹ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/10137_19-18.pdf

¹³² <https://menr.gov.ua/news/32210.html>

¹³³ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/9835-11.07.18.pdf>

¹³⁴ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>

¹³⁵ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/8185-13.08.18.pdf>

- «Про внесення змін до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами»¹³⁶ (строк виконання перенесено на листопад 2018 року¹³⁷), що має запровадити диференційований підхід до оцінювання залежно від цільового призначення робіт (розвідка чи видобуток), ступеня достовірності геологічних матеріалів (ресурси чи запаси) і виду покладів залежно від складності видобутку (традиційні чи нетрадиційні методи);
- «Про внесення зміни до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр» (строк виконання перенесено на вересень 2018 року)¹³⁸, що має на меті забезпечити можливість застосування надрокористувачами положень Рамкової класифікації викопних енергетичних та мінеральних ресурсів Організації Об'єднаних Націй 2009 року (UNFC 2009). Класифікацію¹³⁹ було запропоновано доповнити пунктом 28, що передбачає можливість використання для потреб користувача надр за його заявою міжнародних стандартів UNFC 2009, CRIRSCO, PRMS тощо¹⁴⁰;
- про забезпечення можливості подання суб'єктами господарювання документів для отримання/продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами в електронному вигляді з використанням електронного цифрового підпису, а також можливості відслідковувати стан проходження поданих документів за допомогою особистого електронного кабінету заявника (розділ 1, завдання 2, пріоритети Уряду плану¹⁴¹; строк виконання – жовтень 2018 року).

Стаття 279 Угоди про асоціацію в частині забезпечення рівності доступу та здійснення діяльності з розвідки, видобування та виробництва вуглеводнів

Оскільки згідно з пунктом 3 статті 279 кожна сторона повинна гарантувати рівний доступ усіх надрокористувачів до ділянок надр, 02 серпня 2018 року, після прямого протокольного доручення прем'єр-міністра від 21 липня 2018 року, Держгеонадр продовжила дію ще 31 спеціального дозволу на користування надрами, що належать ПАТ «Укргазвидобування»¹⁴². Ухвалено також рішення щодо зупинення дії 39, анулювання в судовому порядку 12 і надання додаткових термінів для усунення порушень щодо 8 дозволів на користування надрами.

13 серпня 2018 року Держгеонадр оприлюднила інформацію про учасників першого аукціону з продажу спеціальних дозволів на користування чотирма нафтогазоносними ділянками (Яворівська, Липовецька, Черницька у Львівській області та Сурмачівська у Сумській області), запланованого на 25 жовтня 2018 року¹⁴³. Намір взяти участь в аукціоні з геологічного вивчення (з дослідно-промисловою розробкою) Липовецької площі виявили ПП «Калан» і ТОВ «Надра Енерджі», Черницької – ТОВ «Стрийнафтогаз» і ТОВ «Надра Енерджі»¹⁴⁴. Як і очікувалося, заявок на освоєння Яворівської та Сурмачівської ділянок не надійшло.

01 вересня 2018 року мав бути запущений «пілотний проект проведення електронних аукціонів на користування надрами»¹⁴⁵. Проте оскільки, за станом на 05 вересня 2018 року відповідних рішень Уряду опубліковано не було, підготовка до «першого міжнародного аукціону», що має бути проведений у січні-лютому 2019 року та охоплюватиме 44 нафтогазові ділянки¹⁴⁶, розпочнеться значно пізніше.

На думку приватних компаній¹⁴⁷, розвідку й видобування вуглеводнів в Україні гальмують:

- нестабільне законодавство (процедуру видачі спеціальних дозволів на користування надрами з 2011 року змінено 13 разів, фіскальний режим з 2014 року – тричі);

---

¹³⁶ <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>

¹³⁷ <https://menr.gov.ua/news/32415.html>

¹³⁸ Там же (розділ 1, завдання 4).

¹³⁹ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF>

¹⁴⁰ http://www.geo.gov.ua/sites/default/files/imce/proekt_pkmu_pro_zminy_do_pkmu_no432_okk.doc

¹⁴¹ <https://menr.gov.ua/news/32415.html>

¹⁴² <http://www.geo.gov.ua/derzhgeonadra-prodovzhat-ukrgazvidobuvannyyu-shhe-31-specdozvoliv/>

¹⁴³ <http://www.geo.gov.ua/zagalna-startova-cina-44-naftogazovix-dilyanok-stanovitime-3-mlrd-griven/>

¹⁴⁴ <http://www.geo.gov.ua/derzhgeonadra-oprilyudnili-informaciyu-pro-uchasnikiv-pershix-naftogazovix-aukcioniiv-v-2018-roci/>

¹⁴⁵ <http://www.geo.gov.ua/naftogazovi-dilyanki-derzhegeonadra-vistavlyat-na-elektronni-torgiv-v-lyutomu-2019-roku/>

¹⁴⁶ <http://www.geo.gov.ua/kabmin-zatverdiv-proekt-vprovadzhennya-elektronnix-torgiv-z-prodazhu-specdozvoliv-na-koristuvannya-nadrami/>

¹⁴⁷ <https://mind.ua/openmind/20187492-privablivij-gazovidobutok-5-krokv-nazustrich-investoram>

Нафта

- відсутність аукціонів із продажу спеціальних дозволів на користування надрами (упродовж 2017 і дев'яти місяців 2018 року Держгеонадрами не проведено жодних торгів);
- відсутність якісної геологічної інформації (відсутній єдиний відкритий реєстр, інформація не оцифрована, її придбання можливе лише з дозволу Держгеонадр);
- наявність на ліцензійних ділянках приватних суб'єктів господарювання ліквідованих або законсервованих свердловин державних компаній;
- відсутність можливості спільного освоєння складних ділянок, які перебувають на балансі державних компаній.

Стаття 337 Угоди про асоціацію в частині інформування і захисту споживачів від нечесних методів ціноутворення, а також доступу до нафтопродуктів, зокрема скрапленого нафтового газу, для споживачів, зокрема найбільш вразливих верств населення

01 вересня 2018 року набула чинності постанова Уряду¹⁴⁸, якою вчергове врегульовано питання визначення стартової ціни на скраплений газ, що реалізується на спеціалізованих аукціонах для потреб населення. До 01 жовтня 2018 року її, як і раніше, визначатимуть за ціною природного газу для потреб населення (з поправкою на різну теплоту згоряння), яка розраховується на підставі положення¹⁴⁹.

---

¹⁴⁸ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-22-bereznia-2017-r-187>

¹⁴⁹ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF>

Бізнес-клімат

Протягом трьох місяців другий конкурс на 2 вакантні посади членів НКРЕКП залишається заблокований через судові позови. Є проблема і з залученням великих інвестицій у відновлювану генерацію, через відсутність достатніх маневруючих потужностей. «Укренерго» шукає шляхи її вирішення, втім НКРЕКП рішень поки не ухвалювало. На фоні цього, оприлюднено короткий звіт про результати діяльності системи ProZorro, а Мінекономрозвитку має намір зменшити тиск на бізнес за рахунок врегулювання критеріїв, за якими визначається перелік підприємств для перевірок.

Стаття 277 про Регулятора (положення Директив 2009/72/ЄС та 2009/73/ЄС в частинах про регулюючий орган)

Другий конкурс на заміщення 2 вакантних посад членів НКРЕКП залишається заблокований двома судовими позовами претендентів Д.Вовка та А.Гудаченка, яких конкурсна комісія недопустила до участі у відборі. У справі №826/6556/18, позивач Д.Вовк, відбулось друге судове засідання. Позивач не з'явився, при цьому без надання доказів, запросив перенести розгляд справи з огляду на те, що він у відпустці¹⁵⁰. Натомість достеменно відомо, що Д.Вовк звільнений Указом Президента України №148/2018 ще в травні¹⁵¹. Наступне засідання заплановано на початок вересня. За позовом А.Гудаченка проти Конкурсної комісії НКРЕКП, наразі відкрито дві судові справи - №826/8097/18 та №826/7309/18. Нагадаємо, в рамках першої - суд призупинив конкурс на вакантні посади членів НКРЕКП. Наступне засідання також заплановано на початок вересня.

Відбулось засідання Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів НКРЕКП. Зокрема обговорили вищезгадані судові справи, а також поінформували, що спеціальну перевірку учасників другого конкурсу майже завершено: 15 з 20 кандидатів пройшли перевірку¹⁵².

Стаття 378-379 щодо створення сприятливих умов для ведення бізнесу

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ініціювало проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Міністерством економічного розвитку і торгівлі"¹⁵³. Пропонується визначити такі критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності. Ступінь ризику залежить від строку провадження господарської діяльності, наявності порушень вимог законодавства, наявності апеляцій на рішення суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Періодичність проведення Мінекономрозвитку планових перевірок, пропонується визначити в залежності від ступеня ризику від провадження господарської діяльності: не частіше 1 разу на 2-5 років.

Статті 150, 153 про державні закупівлі (у частині імплементації окремих положень Директив 2014/24/ЄС, 2014/25/ЄС, 89/665/ЄЕС та 92/13/ЄЕС)

Протягом двох років, з моменту запуску електронної системи публічних закупівель ProZorro, оголосили вже понад 2 млн тендерів з очікуваною вартістю в 1,5 трлн гривень. У розрізі регіонів за кількістю, 49% тендерів оголошено в 5 областях: Київська, Дніпропетровська, Донецька, Харківська та Одеська. Серед найпопулярніших закупівель паливо, зокрема нафтопродукти, а також електроенергія¹⁵⁴.

---

¹⁵⁰ <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76301233>

¹⁵¹ <https://www.president.gov.ua/documents/1482018-24230>

¹⁵² <http://kompek.rada.gov.ua/uploads/documents/30455.pdf>

¹⁵³ <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d57d2103-191e-47d5-8162-0992f30784be&title=ProektPostanoviKabinetuMinistrivUkrainiproZatverdzhenniaKriteriiv-ZaYakimiOtsiniutsiaStupinRizikuVidProvadzhenniaGospodarskoiDialnostiZotsinkividpovidnostiVimogamTekhnichnikhReglamentivIvZnachatsiaPeriodichnistZdiisnenniaPlanovikhZakhodivDerzhavnogoNagliadu-kontroliu-MinisterstvomEkonomichnogoRozvitkuTorgivli>

¹⁵⁴ <https://prozorro.gov.ua/news/2-roki-prozorro-viznacheni-regioni-lideri-zakupivel2>

Бізнес-клімат

Стаття 337-339 про співробітництво у сфері енергетики (у частині імплементації окремих положень Директив 2012/27/ЄС, 2009/72/ЄС та 2009/73/ЄС)

Оператор об'єднаної енергосистеми Укренерго надав НКРЕКП пропозиції щодо внесення змін до Кодексу системи передачі стосовно можливостей розвитку відновлювальних джерел енергії. Зміни стосуються інтеграції більших обсягів потужностей ВДЕ в «острові Бурштинської ТЕС». Як відомо, для інвесторів у галузі ВДЕ є певні ризики неможливості реалізації проектів через відсутність достатніх потужностей для балансування приєднання значної кількості об'єктів «зеленої» генерації. Ця проблема створює ризики експлуатації та безпеки та задовольнити попит на приєднання заявленої кількості об'єктів ВДЕ¹⁵⁵.

---

¹⁵⁵<https://ua.energy/osnovni-podiyi/ukrenergo-initsiyuye-zminy-do-zakonodavstva-shhob-rozshyryty-mozhlyvosti-dlya-integratsiyi-zelenyh-v-energoostrovi-burshtynskoyi-tes/>

Методологія

ДОДАТОК 1

Перелік статей Угоди про Асоціацію та директив, щодо яких здійснюється моніторинг

Група **«Електроенергетика та ядерна безпека»** проводить моніторинг та оцінку тем «електроенергія», «атомна енергетика», «вугілля» та «подолання наслідків Чорнобильської катастрофи». Це, зокрема, наступні Директиви:

- Ст.269, Глава 11, Розділ IV, Директива 2009/72/ЄС (в частині ринку)
- Ст.270, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС
- Ст.271, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС
- Ст. 273, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС, Директива 2009/72/ЄС
- Ст. 274, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС, Директива 2009/72/ЄС
- Ст.305, Глава 14, Розділ IV, Директива 2009/72/ЄС, Директива 2005/89/ЄС
- Ст.338, Глава 1, Розділ V
Договори про співпрацю з МФО
- Ст.339, Глава 1, Розділ V, Вугільний ринок
- Ст.342, Глава 1, Розділ V, Співпраця в атомній сфері, Директива Ради 2014/87, Директива Ради 2013/59/Євратом, Директива Ради 2006/117/Євратом
- Ст.342, Глава 1, Розділ V, Співпраця в атомній сфері

Група **«Газ»** проводить моніторинг та оцінку тем «газ», зокрема, імплементацію наступних Директив:

- Статті 338, 341, Директива 2009/73/ЄС (в частині ринку)
- Статті 338, 341, Регламент (ЄС) No 715/2009
- Статті 338, 341, Директива 2004/67/ЄС + Додаток XXVI (дія "Механізму раннього попередження"), статті 275 (несанкціонований відбір), 276 (збої у постачанні), 309 та 314 (вирішення спорів) Угоди про асоціацію
- Глава 11 "Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями" - зокрема статті 269 (ціни на внутрішньому ринку), 270 (заборона подвійного ціноутворення), 271 (режими імпорту-експорту), 272 (режим транзиту) і 273-274 (транспортування, доступ до інфраструктури)
- Додаток XXVII до Глави "Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику" - Директива 94/22/ЄС + статті 279-280 (доступ та здійснення діяльності з розвідки, видобування та виробництва вуглеводнів, а також ліцензування)

Група **«Енергоефективність та соціальні питання»** проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

- Директива 2010/30/ЄС
- Директива 2010/31/ЄС
- Директива 2012/27/ЄС
- Директива 2009/72/ЄС (в частині соціальних питань)
- Директива 2009/73/ЄС (в частині соціальних питань)
- Статті 338, 341 Угоди про асоціацію

Група **«Довкілля та відновлювальні джерела енергії»** проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

- Стаття 363, Директива 2011/92/ЄС
- Стаття 363, Директива 2001/42/ЄС
- Стаття 363, Директива 2003/4/ЄС
- Стаття 363, Директива 2003/35/ЄС
- Директиви 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС
- Стаття 363, Директива 2008/50/ЄС
- Стаття 363, Директива 1999/32/ЄС

Методологія

Стаття 363, Директива 2009/147/ЄС
Стаття 363, Директива 2010/75/ЄС
Стаття 338, Директива 2009/28/ЄС

Група «**Нафта**» проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

Директива 2009/119/ЄС
Директива 94/22/ЄС
Директива 98/70/ЄС
Стаття 274 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 275 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 276 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 279 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 280 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 337 Угоди про асоціацію
Стаття 338 Угоди про асоціацію
Стаття 339 Угоди про асоціацію
Стаття 363, Директива 94/63/ЄС

Група «**Бізнес клімат**» проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

Стаття 27, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 28, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 29, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 88, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 93, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Статті 97-102, Глава 6 Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 104, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 105, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 107, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Статті 144-147, Глава 7, Розділ IV Угоди про асоціацію
Глава 8, Розділ IV Угоди про асоціацію та Директива 2014/25/ЄС
Стаття 255, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 256, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 258, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 263, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 267, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 277, Глава 11, Розділ IV Угоди про асоціацію та Директиви 2009/72/ЄС і 2009/73/ЄС (в частинах про Регуляторний орган)
Статті 355-359, Глава 5, Розділ V Угоди про асоціацію та Директива 2008/92/ЄС
Стаття 379, Глава 10, Розділ V Угоди про асоціацію

ДОДАТОК 2

Глосарій (стислий опис) актів законодавства ЄС, щодо яких здійснюється моніторинг

Група «Газ»

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, що замінює Директиву 2003/55/ЄС

Директива спрямована на запровадження спільних правил для передачі, розподілу, постачання та зберігання природного газу. Вона стосується природного газу, скрапленого природного газу (СПГ), біогазу та газу з біомаси. Правила функціонування сектора спрямовані на розвиток конкурентного, безпечного й екологічно стійкого ринку. Обов'язковою є вимога щодо відокремлення операторів системи транспортування (TSO) від функцій з його постачання в рамках вертикально-інтегрованих підприємств. Країни-члени ЄС повинні забезпечити, щоб усі споживачі мали право вибрати постачальника газу і могли його легко змінити протягом щонайдовше 3-х тижнів. Водночас, країни-члени ЄС можуть накладати на постачальників, що продають газ домогосподарствам (населенню), зобов'язання у питаннях безпеки і надійності постачань, регулярності та якості послуг, цін, охорони навколишнього середовища та енергоефективності.

Регламент 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу, що замінює Регламент 1775/2005

Регламент встановлює єдині механізми правил доступу до газотранспортних систем, LNG-терміналів та сховищ, беручи до уваги спеціальні характеристики національних і регіональних ринків. Документ прописує процедуру сертифікації оператора системи транспортування, а також розробки, узгодження, імплементації мережевих кодексів (за участі Європейської мережі операторів транспортування газу ENTSOG). Ключова мета – забезпечити для всіх учасників ринку газу вільний та недискримінаційний доступ до відповідних об'єктів інфраструктури та їх потужностей.

Директива 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу

Директива вимагає провадити загальну, прозору і недискримінаційну політику із безпеки постачання, сумісну з вимогами конкурентного ринку, а також визначити ролі та обов'язки учасників ринку (у тому числі в надзвичайних ситуаціях). Уряд має визначити мінімальні стандарти безпеки постачання газу, яких повинні дотримуватися гравці ринку, підготувати і оновлювати план надзвичайних заходів, визначити категорію "вразливих споживачів" та забезпечити їм належний рівень захисту, налагодити взаємодію з Єврокомісією та іншими зацікавленими сторонами.

Група «Електроенергетика та ядерна безпека»

Директива Ради 2014/87/Євратом, яка вносить зміни до Директив 2009/71/ Євратом, що встановлює основи з ядерної безпеки ядерних установок.

(Далі опис завдань Директив 2009/71 вже зі змінами внесеними Директивою 2014/87/)

Завданням Директиви є встановлення основ Співтовариства по підтримці і подальшому зміцненню ядерної безпеки та її регулювання, а також прийняття необхідних заходів для того, щоб держави-члени ЄС затвердили відповідні національні положення з метою забезпечення підвищеного рівня безпеки населення і працівників від небезпечного впливу іонізуючих випромінювань, джерелом яких є ядерні установки. Директива застосовується до будь-якої ядерної установки для мирних цілей, що підлягає ліцензуванню.

Директива Ради 2013/59/Євратом щодо основних норми безпеки для захисту від небезпеки, яка виникає від іонізуючої радіації.

Глосарій

Директива запроваджує єдині основні норми безпеки для захисту здоров'я осіб, які піддаються впливу професійного опромінення, опромінення у медичних цілях, а також опромінення населення, і направлена проти небезпек, пов'язаних з іонізуючим випромінюванням. Директива стосується будь-якої ситуації планового, існуючого або надзвичайного опромінення, що пов'язане з ризиком впливу іонізуючої радіації. Зокрема, Директива стосується виробництва, виготовлення, переробки, обробки, утилізації, використання, накопичування, зберігання, перевезення, імпорту, та експорту із Співтовариства радіоактивних матеріалів; виробництва та експлуатації електроустаткування, яке випромінює іонізуючу радіацію; людської діяльності, що передбачає наявність природних джерел радіації, які призводять до значного підвищення опромінення працівників або населення; впливу внутрішнього опромінення на працівників або населення, зовнішнього випромінювання від будівельних матеріалів, а також випадків довгострокового опромінювання, спричинене наслідками надзвичайних ситуацій або людської діяльності; готовності та планування заходів по реагуванню і керуванню ситуаціями надзвичайного опромінення з метою захисту здоров'я населення або працівників.

Директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЄС

Директива запроваджує єдині правила для генерації, передачі, розподілу та постачання електроенергії. Вона також встановлює зобов'язання щодо універсального обслуговування і прав споживачів, а також уточнює вимоги щодо конкуренції. Відкритий внутрішній ринок дозволяє усім громадянам вільно обирати своїх постачальників, а усім постачальникам вільно здійснювати постачання своїм клієнтам (свобода переміщення товарів, свобода заснування та свобода надання послуг). У той же час Директива містить більш посилені вимоги щодо відокремлення операторів системи передачі (TSO) в рамках вертикально-інтегрованих підприємств; додано положення щодо захисту прав споживачів; посилено та деталізовано функції та повноваження органів регулювання.

Регламент 714/2009/ЄС про умови доступу до мережі транскордонного обміну електричною енергією та скасовує Регламент 1228/2003

Регламент спрямований на встановлення правил для транскордонних обмінів електроенергією з метою підвищення конкуренції та гармонізації на внутрішньому ринку електроенергії. У порівнянні з попереднім Регламентом 1228/2003, Регламент містить додаткові положення щодо сертифікації оператора системи передачі (TSO), запровадження мережевих кодексів, оприлюднення інформації системним оператором. Він також визначає, що Європейська мережа операторів систем передачі електроенергії (ENTSO) відповідає за управління системою передачі електроенергії для забезпечення можливості торгівлі і постачання електроенергії через кордони в межах ЄС.

Директива 2005/89/ЄС щодо заходів із забезпечення безпеки постачання електроенергії та інвестицій в інфраструктуру

Директива встановлює заходи, які покликані забезпечити безпеку постачання електроенергії, що гарантуватиме належне функціонування внутрішнього ринку електроенергії ЄС, адекватний рівень взаємозв'язку (interconnection) між країнами-членами, достатній рівень потужності генерації та баланс між постачанням та споживанням. Країни-члени ЄС повинні визначити загальні, прозорі, недискримінаційні політики з безпеки постачання електроенергії, що відповідають вимогам конкурентного ринку електроенергії. Вони повинні визначити та опублікувати ролі та відповідальності відповідальних органів влади та різних учасників ринку. Вживаючи ці заходи, країни-члени повинні гарантувати безперервність постачання електроенергії, вивчати можливості для транскордонної співпраці в частині безпеки постачання, знизити довгострокові ефекти від зростаючого попиту, забезпечувати диверсифікацію в генерації електроенергії, просувати енергоефективність та використання нових технологій, забезпечити постійне оновлення мереж.

Глосарій

Директива № 96/29/Євратом щодо основ стандартів безпеки для захисту здоров'я робітників та громадян в цілому від загрози, що виникає від іонізуючого випромінювання

Завданням Директиви є встановити єдині базові стандарти безпеки, щоб захистити здоров'я працівників та громадян в цілому від загрози іонізуючого випромінювання. Директива має застосовуватись у всіх випадках, які передбачають ризик від такого випромінювання, що виходить від штучного джерела, або від природного джерела у випадках, коли природні радіонукліди оцінюються з точки зору їх радіоактивності, поділу тощо. Директива також застосовується у роботі, яка пов'язана з наявністю природних джерел випромінювання і призводить до суттєвого зростання опромінення робітників або окремих громадян.

Директива 2006/117/Євратом щодо нагляду і контролю за перевезенням радіоактивних відходів і відпрацьованого ядерного палива

Директива дозволяє перевозити використане паливо між країнами ЄС для переробки, вимагає попередній дозвіл для переміщення радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива між кордонами, якщо це паливо відправляється з, через територію або до однієї з країн ЄС. Директива також передбачає, що поставки радіоактивних речовин мають бути повернуті в країну їх походження.

Директива 2003/122/Євратом щодо стандартів безпеки для захисту від радіації

Директива запроваджує більш жорсткі правила у роботі з «закритими радіоактивними джерелами», а також гармонізує підхід до цього питання на загальноєвропейському рівні. «Закритими радіоактивними джерелами» є невеликі обсяги радіоактивних матеріалів, які є постійно запечатані в капсулі, або зв'язані з нерадіоактивними матеріалами тощо (можуть використовуватись у медицині, наукових дослідженнях). Директива визначає правила для тих, хто зберігає такі матеріали, а також вимагає від країн-членів перелік конкретних кроків для поводження з ними.

Група «Енергоефективність та соціальні питання»

Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами

Директива регламентує маркування електричних продуктів та надання споживачам інформації щодо споживання ними енергії. Вона застосовується до продуктів, які можуть мати прямий або опосередкований вплив на споживання енергії та інших ресурсів під час використання. При розміщенні на ринку продуктів, постачальники забезпечують, щоб вони мали етикетку, що містить інформацію про його споживання електричної енергії або інших видів енергії. Постачальники повинні також надавати технічну документацію, включаючи: загальний опис продукту, результати проектних розрахунків, протоколи випробувань, довідку, що дозволяє ідентифікувати аналогічні моделі. Технічна документація повинна бути доступна протягом п'яти років. Постачальники повинні надавати дистриб'юторам позначки та інформацію про продукти безкоштовно, а останні повинні розміщувати етикетки таким чином, що їх було чітко видно.

Директива 2010/31/ЄС щодо енергетичної ефективності будівель

Директива спрямована на підвищення енергетичної ефективності будівель в ЄС з урахуванням різних кліматичних і місцевих умов. Вона встановлює мінімальні вимоги, загальну методологію й охоплює енергію, що використовується для опалення, гарячого водопостачання, охолодження, вентиляції та освітлення. Національні органи влади повинні встановити обґрунтовані мінімальні вимоги до енергетичної ефективності, які повинні переглядатися щонайдовше кожні 5 років. Вони також ведуть систему сертифікації ефективності використання енергії. Сертифікати надають інформацію для потенційних покупців або орендарів щодо споживання енергії приміщеннями, а також рекомендації щодо його раціонального зменшення.

Глосарій

Директива 2012/27/ЄС про енергоефективність, яка змінює Директиви 2009/125/ЄС та 2010/30/EU і скасовує Директиви 2004/8/ЄС та 2006/32/ЄС

Директива встановлює набір обов'язкових заходів, що мають допомогти ЄС досягти цільового рівня енергоефективності у 20% до 2020 року. Серед таких заходів:

- щорічна економія енергії у 1,5% за рахунок реалізації операторами розподільчих мереж, постачальниками заходів з підвищення енергоефективності;
- підвищення ефективності систем опалення, установка вікон з подвійним склінням або ізоляція дахів;
- придбання бюджетними органами енергоефективних будівель, продуктів і послуг;
- щорічне здійснення бюджетними органами енергомодернізації щонайменше 3% площі будівель, якими вони володіють або які займають;
- розширення прав і можливостей споживачів у сфері енергоменеджменту, що включає в себе легкий і безоплатний доступ до даних про фактичне споживання за рахунок індивідуального обліку;
- національні стимули для малих і середніх підприємств пройти енергоаудит, обов'язковий для великих компаній;
- моніторинг рівня ефективності нових потужностей з виробництва енергії.

Група «Довкілля та відновлювальні джерела енергії»

Директива 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація)

Директивою впроваджується важливий інструмент екологічної політики – оцінка впливу на довкілля. Основне завдання – забезпечити, щоб проекти, які можуть мати значні наслідки для довкілля (внаслідок, зокрема, їх природи, розміру чи місця розміщення), були об'єктом згоди на розробку (дозволу) та об'єктом оцінки їх наслідків для довкілля. Директива містить два переліки проектів, які є об'єктами оцінки впливу на довкілля (від атомних електростанцій, газопроводів тощо до великих свиноферм). Важливим елементом є жорсткі вимоги щодо гласності, у тому числі щодо участі громадськості у процесі оцінки впливу на довкілля.

Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище

Директивою впроваджується важливий інструмент екологічної політики – стратегічна екологічна оцінка. Для певних державних планів та програм під час їх підготовки повинна проводитись оцінка впливу їх реалізації на довкілля. Така оцінка включає розробку звіту про стратегічну екологічну оцінку (з детальною інформацією щодо можливого значного впливу на довкілля та доцільних альтернативних варіантів), а також проведення консультацій з зацікавленими державними органами та громадськістю. У випадку ймовірного транскордонного впливу, повинна проводитись транскордонна оцінка та консультації.

Директива 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви №90/313/ЄЕС

Директива забезпечує імплементацію тих положень Оргуської конвенції, що стосуються доступу громадськості до екологічної інформації. Громадянам має бути гарантовано доступ до екологічної інформації, якою володіють органи державної влади, – як на вимогу, так і через активне її поширення. Інформація на запит повинна надаватись принаймні через місяць від дня звернення. В наданні інформації можна відмовити, якщо запит є нераціональним, надто загальним, стосується ще не завершеного документу, або стосується внутрішньої комунікації.

Глосарій

Директива 2003/35/ЄС про забезпечення участі громадськості у підготовці окремих планів та програм, що стосуються навколишнього середовища, та внесення змін та доповнень до Директив №№85/337/ЄЄС та 96/61/ЄС про участь громадськості та доступ до правосуддя

Директива забезпечує імплементацію тих положень Організації Конвенції, що стосуються участі громадськості та доступу до правосуддя. Директива передбачає вимоги щодо встановлення механізму інформування громадськості, проведення консультацій з громадськістю та врахування зауважень та пропозицій громадськості у процесі прийняття рішень. Держава повинна забезпечити надання громадськості ефективних можливостей на ранньому етапі брати участь у підготовці, внесенні змін чи перегляді планів або програм, які необхідно розробити відповідно до положень, наведених у Додатку I до Директиви.

Директива 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи

Мета Директиви – встановити стандарти якості атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря. Для цього визначається верхня та нижня межі оцінки, цільових та граничних значень, а також мети щодо зменшення впливу твердих часток, визначаються та класифікуються зони та агломерації, встановлюється система інформування громадськості та система оцінки якості атмосферного повітря відносно забруднювачів. Для зон та агломерацій, де існує ризик перевищення допустимих меж забруднення встановлюються короткострокові плани дій.

Директива 1999/32/ЄС про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄС зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003 та Директивою 2005/33/ЄС

Метою директиви є зменшення викидів діоксиду сірки, які утворюються при спалюванні окремих типів рідкого палива і, таким чином, зменшення шкідливого впливу на людину і навколишнє середовище. Директива встановлює максимальний вміст сірки у важкому мазуті, газойлі та судновому паливі. Вона також визначає методи, які повинні застосовуватися для відбору проб і аналізу вмісту сірки в паливі для того, щоб перевірити дотримання вимог.

Директива 2009/147/ЄС про захист диких птахів (ст. 4.2)

Загальною метою Директиви є збереження популяції усіх видів диких птахів, які природно проживають на європейській території держав-членів ЄС. Механізм захисту диких птахів передбачає охорону середовищ існування (оселищ); захист та використання птахів; попередження шкоди від інвазійних видів; дослідження та звітування. Відповідно до статті 4.2, необхідно створити спеціальні природоохоронні території (СПТ) на підставі орнітологічних критеріїв. Також потрібно вживати заходів для захисту мігруючих видів птахів, що постійно трапляються на території держави, особливо на водно-болотних угіддях.

Директива 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень)

Для контролю промислових викидів, ЄС розробив загальну систему, що базується на наданні інтегрованого дозволу. Директива вимагає використовувати систему інтегрованого дозволу для видів діяльності, зазначених у Додатку I до неї. Усі установки, що регулюються Директивою, повинні запобігати чи зменшувати забруднення шляхом використання найкращих доступних технологій, ефективного використання енергії, запобігання утворенню та управління відходами. Прозорість процедури видачі інтегрованого дозволу забезпечується участю у ній громадськості.

Директива 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлювальних джерел та якою вносяться зміни до, а в подальшому скасовуються Директиви 2001/77/ЄС та 2003/30/ЄС

Глосарій

Директива передбачає встановлення обов'язкових національних цілей для частки енергії з ВДЕ в загальному енергобалансі, які формуються на основі статистичних даних та потенціалу кожної країни. Такі цілі мають до 2020 року забезпечити досягнення 20% частки з ВДЕ в загальному енергоспоживанні країн-членів ЄС та країн, які є сторонами Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, та 10% частки цього типу енергії в транспортному секторі. Директивою, зокрема, встановлюються правила щодо спільних проектів між державами-членами ЄС та третіми країнами у галузі "зеленої" енергетики та правила доступу до мереж електропостачання для виробництва енергії з ВДЕ.

Група «Нафта»

Директива 2009/119/ЄС стосовно накладення на держав-членів ЄС зобов'язання щодо підтримки мінімальних запасів сирої нафти та/чи нафтопродуктів

Директива встановлює правила, спрямовані на забезпечення високого рівня безпеки поставок нафти в Співтоваристві через надійні і прозорі механізми, засновані на солідарності між державами-членами ЄС. Передбачається прийняття законів, підзаконних актів та адміністративних положень для забезпечення збереження на постійних засадах загального рівня резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів, що був би еквівалентним або 90 дням середньодобового значення імпорту, або 61 дням середнього внутрішнього добового споживання.

Директива 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива

ЄС ввів правила, що забороняють бензин зі свинцем і обмежують кількість сірки в дизельному паливі з метою поліпшення якості повітря і скорочення викидів парникових газів. Ця Директива встановлює технічні вимоги, які повинні застосовуватися на бензин, дизельне паливо і біопаливо що використовується в автомобільному транспорті, а також газових масел, які використовуються для недорожньої мобільної техніки. Окрім заборони продажу етилованого бензину, держави-члени ЄС повинні провести оцінку національного споживання палива, прийняти законодавство та визначити уповноважений орган (органи) для встановлення системи моніторингу за якістю палива.

Директива 94/63/ЄС про контроль викидів летючих органічних сполук (ЛОС), що виникають зі сховищ нафти та при її транспортуванні з терміналів до сервісних станцій зі змінами та доповненнями, внесеними Регламентом 1882/2003¹⁵⁶

Директива передбачає взяття на облік усіх нафтобаз, призначених для зберігання, наливання та зливання нафтопродуктів, встановлення на них технічних засобів для зменшення викидів ЛОС із резервуарів із нафтопродуктами, приведення у відповідність до установлених вимог усіх стаціонарних резервуарів, залізничних, морських, автомобільних цистерн, а також пристроїв для наливання та зливання нафтопродуктів.

Директива 94/22/ЄС про умови надання і використання дозволу на розвідування, розробку і виробництво вуглеводнів

Набір загальних правил вводиться з метою забезпечення недискримінаційного доступу до розвідки, дослідження і видобутку вуглеводневої сировини. Ці об'єктивні та прозорі правила допомагають зміцнити інтеграцію внутрішнього ринку, сприяти більшій конкуренції в ньому і підвищити безпеку поставок. Директива передбачає запровадження правил, які забезпечуватимуть:

- рівні умови для отримання дозволів на пошук, розвідування та видобуток вуглеводнів всім організаціям, які мають у своєму розпорядженні необхідні ресурси;
- надання зазначених дозволів на підставі об'єктивних, опублікованих критеріїв;

---

¹⁵⁶ Офіційний переклад містить значну кількість помилок, що виникли внаслідок неточного перекладу. У цьому глосарії назва Директиви подається відповідно до офіційного перекладу.

Глосарій

- завчасне доведення до відома всіх організацій, які беруть участь у встановлених процедурах, усієї необхідної інформації.

Група «Бізнес клімат»

Директива 2014/25/ЄС щодо закупівель юридичними особами, які працюють у секторі енергетики та така, що скасовує Директиву 2004/17/ЄС від 18 квітня 2016 року

Спрямована на забезпечення відкритості ринку, а також справедливого здійснення закупівель, зокрема у секторі енергетики: добування (виробництва), транспортування та розподілу газу, тепла, електроенергії.

Директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЄС

Передбачає імплементацію законодавства про ринок електроенергії, згідно якого електроенергія є "енергетичним товаром", який купується/продається/виробляється/транспортується/зберігається. Вказані операції можуть виконувати на рівних конкурентних умовах всі ліцензовані підприємства. Також держава забезпечує недискримінаційний доступ до наявної інфраструктури, створює виробникам електроенергії сприятливі умови для інвестування у нові види енергії (вітер, сонце та ін.)

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, що замінює Директиву 2003/55/ЄС

Передбачає імплементацію законодавства про ринок газу, згідно якого газ є "енергетичним товаром", який купується/продається/виробляється/транспортується/зберігається. Вказані операції можуть виконувати на рівних конкурентних умовах всі ліцензовані підприємства. Також держава забезпечує недискримінаційний доступ підприємствам до розподільчих мереж, газових сховищ та магістральних мереж газопроводів.

Директива 2008/92/ЄС стосовно процедури Співтовариства для вдосконалення цін на газ та електроенергію для кінцевих промислових споживачів

Згідно неї мають бути впроваджені відкриті загальнодоступні механізми інформування про ціни на енергоресурси для споживачів. Також має бути спеціально розроблена методика та впроваджений механізм збору відповідної інформації про ціни на газ та електроенергію.